

Wyniki i wnioski
z nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez
Mazowieckiego Kuratora Oświaty
w okresie od dnia 1 września 2012 r. do dnia 31 maja 2013 r.

Spis treści

1.	Wstęp.....	3
2.	Ewaluacja	3
2.1	Ogólne informacje o liczbie ewaluacji	3
2.2	Wyniki ewaluacji.....	5
2.2.1.	Zestawienie ilościowych wyników ewaluacji przeprowadzonych w poszczególnych typach szkół i placówek.....	5
2.2.2.	Podsumowanie analizy jakościowych wyników ewaluacji szkół i placówek w ramach badanych obszarów	8
2.3	Wnioski z przeprowadzonych ewaluacji	16
3.	Kontrola	22
3.1	Kontrole planowe	22
3.1.1.	Ogólne informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli planowych	22
3.1.2.	Wyniki i wnioski z poszczególnych kontroli planowych.....	24
3.1.2.1	<i>Kontrola w zakresie spełniania warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty przez niepubliczną szkołę podstawową o uprawnieniach szkoły publicznej.....</i>	24
3.1.2.2	<i>Kontrola przestrzegania przez dyrektora szkoły przepisów dotyczących obowiązku szkolnego.....</i>	26
3.1.2.3	<i>Kontrola w zakresie zgodności z przepisami prawa organizacji pracy świetlicy szkolnej zorganizowanej w publicznej szkole podstawowej.....</i>	29
3.1.2.4	<i>Kontrola w zakresie zgodności organizacji zajęć edukacyjnych z informatyki z ramowymi planami nauczania w publicznych liceach ogólnokształcących i technicach.....</i>	30
3.1.2.5	<i>Kontrola w zakresie zgodności organizacji zajęć edukacyjnych z języków obcych nowożytnych z ramowymi planami nauczania w publicznych gimnazjach.....</i>	32
3.1.2.6	<i>Kontrola w zakresie prawidłowości organizacji oddziału przedszkolnego.....</i>	34
3.1.2.7	<i>Kontrola prawidłowości organizacji działania publicznej biblioteki pedagogicznej i realizacji jej zadań oraz zgodności zatrudnienia nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami.....</i>	38
3.1.2.8	<i>Kontrola organizacji zajęć rewalidacyjnych w szkole ogólnodostępnej, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego z uwagi na niepełnosprawność.....</i>	39
3.1.2.9	<i>Kontrola w zakresie w zakresie organizowania i realizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych i ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.....</i>	46
3.1.2.10	<i>Kontrola prawidłowości nadzorowania przez dyrektora publicznej szkoły podstawowej spełniania przez dzieci pięcioletnie i sześcioletnie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego.....</i>	53
3.1.3.	Wnioski z kontroli planowych.....	56
3.2	Kontrole doraźne.....	56
3.2.1.	Ogólne informacje o przeprowadzonych kontrolach doraźnych	56

3.2.2. Informacje dotyczące organizacji i przeprowadzania kontroli doraźnych.....	57
3.2.3. Wyniki kontroli doraźnych (liczba zaleceń wydanych w obszarach wynikających z art. 33 ust. 2 ustawy o systemie oświaty – najczęściej wydawane zalecenia).....	59
3.2.4. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych.....	59
4. Wspomaganie	60
4.1 Informacje opisujące działania Kuratora Oświaty w zakresie wspomagania szkół i placówek	60
4.1.1. Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej Kuratorium analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli.....	60
4.1.2. Upowszechnianie przykładów dobrych praktyk	60
4.1.3. Promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek	62
4.1.4. Organizowanie konferencji i narad w roku szkolnym 2012/2013 – wskazanie liczby konferencji i narad dla dyrektorów różnych typów szkół i rodzajów placówek (adresaci), zakresy tematyczne konferencji i narad.....	63
4.2 Wnioski z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty	65

1. Wstęp

Opracowanie zawiera uogólnioną informację zbiorczą o wynikach ewaluacji zewnętrznych i kontrolach przeprowadzonych w województwie w roku szkolnym 2012/2013 (do 31 maja 2013 roku), sformułowane rekomendacje dotyczące poprawy funkcjonowania szkół i placówek w województwie.

2. Ewaluacja

2.1 Ogólne informacje o liczbie ewaluacji

W roku szkolnym 2012/2013 (w okresie od 1 września 2012r. do 31 maja 2013r.) przeprowadzono 489 ewaluacji zewnętrznych, w tym 137 całościowych oraz 352 problemowych, co obrazuje poniższa tabela.

Liczba ewaluacji przeprowadzonych w roku szkolnym 2012/13 (do 31 maja 2013 r.) z uwzględnieniem typów szkół i placówek.

Lp.	Typ szkoły/placówki	Liczba ewaluacji:		
		całościowe	problemowe	łącznie
1.	Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego	25	54	79
2.	Szkoły podstawowe	42	96	138
3.	Gimnazja	24	84	108
4.	Licea ogólnokształcące	14	45	59
5.	Technika	10	31	41
6.	Zasadnicze szkoły zawodowe	5	17	22
7.	Licea profilowane	-	-	0
8.	Szkoły specjalne	5	18	23
9.	Inne szkoły (art. 9 pkt 3e - 3h ustawy o systemie oświaty)	3	1	4
10.	Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	6	4	10
11.	Biblioteki pedagogiczne	-	-	0
12.	Placówki doskonalenia nauczycieli	1	2	3
13.	Placówki oświatowo-wychowawcze	2	-	2
14.	Placówki kształcenia ustawicznego	-	-	0
15.	MOW-y, MOS-y i inne ośrodki, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy	-	-	0
16.	Placówki zapewniające opiekę i wychowanie, o których mowa w art. 2 pkt 7	-	-	0
17.	Kolegia pracowników służb społecznych	-	-	0
	Suma	137	352	489

Łącznie w roku szkolnym 2012/2013 zaplanowano 654 ewaluacje, w tym 404 w szkołach samodzielnych i 250 w zespołach szkół.

Łącznie do 31 maja 2013 roku przeprowadzono 489 ewaluacji, w tym 251 w szkołach samodzielnych i 238 w zespołach szkół.

W roku szkolnym 2012/2013 **zaplanowano** przeprowadzenie 654 ewaluacji, w tym 172 ewaluacje całościowe, 482 ewaluacje problemowe w ramach obszarów:

- „Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki” i „Zarządzanie szkołą lub placówką” - 221 ewaluacji;
- „Procesy zachodzące w szkole lub placówce” i „Funkcjonowanie szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów” – 205 ewaluacji;
- „Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki” – 56 ewaluacji.

Do 31 maja 2013 roku **zrealizowano** 489 ewaluacji, co stanowi 75 % planu, w tym 137 ewaluacji całościowych – 80 % planu, 352 ewaluacje problemowe – 73 % planu, w ramach obszarów:

- „Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki” i „Zarządzanie szkołą lub placówką” - 187 ewaluacji – 85 % planu;
- „Procesy zachodzące w szkole lub placówce” i „Funkcjonowanie szkoły lub placówki w środowisku lokalnym, w szczególności w zakresie współpracy z rodzicami uczniów” - 128 ewaluacji – 62 % planu;
- „Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki” – 37 ewaluacji - 66 % planu.

2.2 Wyniki ewaluacji

2.2.1. Zestawienie ilościowych wyników ewaluacji przeprowadzonych w poszczególnych typach szkół i placówek

Zestawienie poziomów spełniania wymagań państwa w poszczególnych typach szkół i placówek (z uwzględnieniem ewaluacji całościowych i problemowych zaplanowanych i przeprowadzonych w szkołach/placówkach samodzielnych i w zespołach).

Typ placówki	Poziom	Wymagania																					
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego	A	9	4	5	/	18	3	8	4	3	4	/	22	6	3	4	4	17	1	3	4	8	
	B	30	44	31	/	105	31	30	34	41	34	/	170	38	33	39	22	132	28	24	18	70	
	C	11	4	16	/	31	13	11	10	4	10	/	48	6	12	5	19	42	14	12	14	40	
	D	3	1	1	/	5	2	1	1	1	2	/	7	0	1	1	4	6	0	3	6	9	
	E	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	1	0	1	1	2	2	5	
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Szkoły podstawowe	A	13	22	12	6	53	12	13	2	6	6	8	47	23	4	9	5	41	8	13	0	21	
	B	39	35	71	61	206	50	44	35	59	51	49	288	52	45	55	48	200	48	44	52	144	
	C	34	38	14	23	109	10	18	36	8	19	16	107	4	24	12	24	64	21	25	24	70	
	D	12	4	2	6	24	5	4	4	3	2	6	24	0	3	2	1	6	6	4	6	16	
	E	0	2	1	1	4	1	0	1	2	0	0	4	0	2	1	0	3	5	2	2	9	
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Gimnazja	A	11	15	14	7	47	7	4	1	5	4	4	25	20	2	5	3	30	5	11	7	23	
	B	32	30	44	34	140	34	36	22	40	37	35	204	30	29	39	29	127	48	43	42	133	
	C	21	21	15	22	79	11	14	24	10	8	15	82	5	20	10	16	51	18	14	15	47	
	D	9	9	3	8	29	2	1	8	0	6	0	17	0	4	1	7	12	3	5	5	13	
	E	0	2	0	1	3	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	1	2	1	4
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Licea ogólnokształcące	A	8	11	15	13	47	1	1	3	1	2	0	8	5	3	3	2	13	4	8	4	16	
	B	23	18	17	24	82	16	11	7	18	14	8	74	15	9	13	6	43	30	17	26	73	
	C	12	13	15	12	52	5	9	7	3	5	14	43	2	8	4	12	26	6	12	9	27	
	D	6	7	3	1	17	0	1	5	0	1	0	7	0	2	2	2	6	2	4	3	9	
	E	1	1	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1

		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Technika	A	3	1	5	4	13	4	4	1	1	1	0	11	8	2	4	0	14	0	2	2	4	
	B	16	15	17	17	65	11	12	11	17	14	12	77	11	12	14	9	46	19	18	15	52	
	C	6	12	8	10	36	2	4	6	1	4	8	25	1	5	2	8	16	7	5	6	18	
	D	5	3	1	0	9	3	0	2	1	1	0	7	0	1	0	3	4	0	1	3	4	
	E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Zasadnicze szkoły zawodowe	A	0	0	2	1	3	3	3	2	0	1	1	10	2	2	1	0	5	1	2	2	5	
	B	5	6	6	8	25	6	5	5	10	6	5	37	7	7	8	5	27	11	10	7	28	
	C	7	8	4	5	24	2	2	3	1	4	5	17	2	3	3	4	12	2	1	3	6	
	D	3	1	3	1	8	1	2	2	1	1	1	8	1	0	0	3	4	1	2	3	6	
	E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Licea profilowane	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	B	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	C	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Szkoły specjalne	A	0	6	0	0	8	2	6	0	0	1	0	9	3	2	2	0	7	0	3	0	3	
	B	9	5	14	12	40	10	7	13	12	9	12	63	10	8	10	8	36	13	12	10	35	
	C	2	4	1	3	10	1	0	0	1	3	1	6	0	3	1	4	8	2	0	5	7	
	D	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	
	E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Inne szkoły (art.9 pkt.3e-3h ustawy o systemie oświaty)	A	1	0	1	0	2	0	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	2	0	0	0	0	
	B	3	3	2	2	10	3	2	1	2	3	3	14	1	3	3	1	8	3	3	4	10	
	C	0	1	1	0	2	0	0	2	1	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	D	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	E	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem	
Poradnie psychologiczno – pedagogiczne	A	1	0	0	/	1	1	0	0	0	/	/	1	1	0	/	/	1	0	0	1	1	
	B	8	4	9	/	21	4	4	5	4	/	/	17	4	2	/	/	6	7	8	2	17	
	C	0	5	1	/	6	0	1	0	1	/	/	2	1	3	/	/	4	1	1	5	7	
	D	1	1	0	/	2	0	1	1	1	/	/	3	0	1	/	/	1	0	0	1	1	
	E	0	0	0	/	0	1	0	0	0	/	/	1	0	0	/	/	0	1	0	0	1	

		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem
Biblioteki pedagogiczne	A	0	0	0	/	0	0	0	0	0	/	/	0	0	0	/	/	0	0	0	0	0
	B	0	0	0	/	0	0	0	0	0	/	/	0	0	0	/	/	0	0	0	0	0
	C	0	0	0	/	0	0	0	0	0	/	/	0	0	0	/	/	0	0	0	0	0
	D	0	0	0	/	0	0	0	0	0	/	/	0	0	0	/	/	0	0	0	0	0
	E	0	0	0	/	0	0	0	0	0	/	/	0	0	0	/	/	0	0	0	0	0
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem
Placówki doskonalenia nauczycieli	A	0	0	0	/	0	0	0	0	0	/	/	0	1	0	/	/	1	0	0	0	0
	B	0	0	0	/	0	1	1	1	1	/	/	4	0	1	/	/	1	1	1	1	3
	C	0	0	0	/	0	0	0	0	0	/	/	0	0	0	/	/	0	0	0	0	0
	D	0	0	0	/	0	0	0	0	0	/	/	0	0	0	/	/	0	0	0	0	0
	E	0	0	0	/	0	0	0	0	0	/	/	0	0	0	/	/	0	0	0	0	0
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem
Placówki oświatowo-wychowawcze	A	0	0	0	/	0	0	0	0	0	1	0	1	1	0	0	/	1	0	0	1	1
	B	2	2	2	/	6	2	2	2	2	1	2	11	1	2	2	/	5	2	2	0	4
	C	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	1	1
	D	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	E	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem
Placówki kształcenia ustawicznego	A	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	B	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	C	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	D	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	E	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem
MOW-y, MOS-y i inne ośrodki (art.2 pkt 5 ustawy)	A	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	B	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	C	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	D	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	E	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0

		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem
Placówki zapewniające opiekę i wychowanie (art. 2 pkt 7 ustawy)	A	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	B	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	C	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	D	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	E	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
		1.1	1.2	1.3	1.4	razem	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	razem	3.1	3.2	3.3	3.4	razem	4.1	4.2	4.3	razem
Kolegia pracowników służb społecznych	A	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	B	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	C	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	D	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0
	E	0	0	0	/	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	/	0	0	0	0	0

2.2.2. Podsumowanie analizy jakościowych wyników ewaluacji szkół i placówek w ramach badanych obszarów

Podsumowanie analizy jakościowych wyników ewaluacji szkół i placówek, na podstawie raportów z ewaluacji, w ramach badanych obszarów

Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

Lp.	Badany obszar	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	Efekty	<ol style="list-style-type: none"> Dostosowane do potrzeb i możliwości wychowanków programy, metody i formy pracy przyczyniają się do adaptacji dzieci w grupie, zapewniają emocjonalny, intelektualny i fizyczny rozwój dzieci. Przedsięwzięcia promujące wartość wychowania przedszkolnego są pozytywnie oceniane przez środowisko lokalne. Podejmowane działania zapewniają dzieciom bezpieczeństwo. 	<ol style="list-style-type: none"> Niewystarczająca aktywność nauczycieli w zakresie aktywizowania dzieci do czynnego uczestnictwa w zajęciach oraz doskonalenia czynności samoobsługowych i relacji rówieśniczych w oddziałach przedszkolnych. Formułowane wnioski z analiz podejmowanych działań nie zawsze są uwzględniane w planowaniu pracy. Wzbogacanie oferty przedszkoli o zajęcia dodatkowo opłacane przez rodziców.
2.	Procesy	<ol style="list-style-type: none"> Oferta edukacyjna wpływa na kształtowanie postaw prospołecznych i prozdrowotnych dzieci, wzmacnia rozwój aktywności twórczej. Bogata oferta zajęć dodatkowych sprzyja wszechstronnemu rozwojowi dzieci, uczy spędzania czasu wolnego. Podejmowane są działania 	<ol style="list-style-type: none"> Ograniczony wpływ rodziców na podejmowane przez przedszkola działania. Warunki finansowe i niewystarczająca liczba specjalistów ogranicza prowadzenie zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i korekcyjno-kompensacyjnych. Niewystarczająca współpraca nauczycieli podczas planowania i realizacji procesów wspomagania rozwoju i edukacji dzieci.

		służące wyrównywaniu szans edukacyjnych dzieci.	
3.	Współpraca ze środowiskiem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Korzystanie z zasobów środowiska lokalnego wpływa na poprawę efektów pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. 2. Prowadzone działania informacyjne dotyczące osiągnięć dzieci i pracy własnej pozytywnie wpływają na wizerunek przedszkoli w środowisku. 3. Wprowadzane na podstawie wniosków z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego zmiany w funkcjonowaniu przedszkola, skutkują dobrym przygotowaniem dzieci do podjęcia nauki w klasie pierwszej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak systematycznej analizy potrzeb środowiska lokalnego powoduje, że podejmowane przez przedszkola inicjatywy mają charakter doraźny. 2. Niski poziom świadomości rodziców dotyczący ich wpływu na funkcjonowanie przedszkoli. 3. Prowadzone formy wspierania rodziców w wychowaniu dzieci nie zaspokajają oczekiwań rodziców.
4.	Zarządzanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dyrektorzy podejmują działania motywujące i inspirujące nauczycieli do kreatywności i wprowadzania innowacyjnych rozwiązań w pracy. 2. Zaangażowanie nauczycieli w proces ewaluacji wewnętrznej. 3. Warunki lokalowe i wyposażenie są wystarczające do realizowania podstawy programowej i przyjętych programów wychowania przedszkolnego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak szkoleń dotyczących umiejętności współpracy w zespole, organizacji procesu ewaluacji wewnętrznej. 2. Wielkość sal nie zawsze dostosowana jest do liczby dzieci (zwłaszcza w przedszkolach mieszczących się w szkołach) co utrudnia organizację zabaw, szczególnie swobodnych, jako głównej formy aktywności dzieci. 3. Wnioski z nadzoru wewnętrznego nie zawsze są uwzględniane w planowaniu pracy na kolejny rok i nie przyczyniają się do wdrażania istotnych zmian.

Szkoły podstawowe

Lp.	Badany obszar	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza wyników sprawdzianu zewnętrznego po klasie szóstej prowadzona jest z wykorzystaniem metod ilościowych i jakościowych. 2. W celu poprawy efektów edukacyjnych szkoły wprowadzają różnorodne rozwiązania organizacyjne i metodyczne. 3. Uczniowie w szkołach czują się bezpiecznie, znają obowiązujące normy, prezentują zachowania zgodne z wymaganiami. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wnioski z analizy wyników sprawdzianu zewnętrznego i innych osiągnięć uczniów nie są wykorzystywane do planowania pracy szkół. 2. Wdrażane wnioski nie przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia. 3. Nie wszyscy uczniowie korzystają z oferty zajęć pozalekcyjnych.
2.	Procesy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoły realizują akceptowaną przez społeczność szkolną koncepcję pracy. Rodzice i uczniowie znają główne kierunki pracy szkół. 2. Prowadzona jest diagnoza możliwości i umiejętności uczniów. Podejmowane działania zmierzające do 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Procesy edukacyjne są planowane, lecz ich organizacja nie w pełni sprzyja uczeniu się np. tygodniowy rozkład zajęć w sposób nierównomierny obciąża uczniów. 2. Nauczyciele w niewystarczającym stopniu indywidualizują proces nauczania. 3. Uczniowie w niewielkim stopniu

		wyrównywania szans edukacyjnych w dużym stopniu odbywają się w ramach projektów finansowanych ze środków EFS. 3. Szkoły realizują nowatorskie rozwiązania programowe (m. in. innowacje pedagogiczne i projekty edukacyjne).	podejmują inicjatywy na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły. Nie mają również wpływu na modyfikację działań wychowawczych.
3.	Współpraca ze środowiskiem	1. Szkoły podejmują inicjatywy na rzecz środowiska lokalnego, wykorzystują zasoby środowiska w realizacji procesów edukacyjnych. 2. Szkoły promują wartość edukacji poprzez działania informacyjne np. strony internetowe, gazetki informacyjne, prasę lokalną, uroczystości środowiskowe. 3. Rodzice otrzymują od szkół informacje pomocne w wychowaniu dzieci, postrzegają szkoły jako dbające o jakość uczenia i dobre relacje z lokalnym środowiskiem.	1. Rodzice w niewielkim stopniu współdecydują w sprawach szkół i sporadycznie uczestniczą w podejmowanych przez szkoły decyzjach. W pracę szkół zaangażowani są głównie rodzice wchodzący w skład rad rodziców. 2. Szkoły nie wykorzystują informacji o losach absolwentów w procesie doskonalenia własnej pracy.
4.	Zarządzanie	1. Nauczyciele pracują w zespołach, wspólnie rozwiązują problemy, przeprowadzają ewaluację wewnętrzną. 2. Wnioski z nadzoru pedagogicznego są wykorzystywane do wprowadzania zmian w funkcjonowaniu szkół. 3. Szkoły są wspomagane przez samorząd, rodziców i partnerów w zakresie poprawy warunków lokalowych oraz wzbogacania w pomoce naukowe.	1. Brak dostatecznego wyposażenia w nowoczesne pomoce dydaktyczne. 2. Wnioski z nadzoru pedagogicznego nie przynoszą efektów w postaci prorozwojowych zmian w pracy szkół. 3. W planowaniu pracy nie zawsze uwzględnia się wyniki ewaluacji wewnętrznej.

Gimnazja

Lp.	Badany obszar	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	Efekty	1. Szkoły analizują wyniki egzaminu zewnętrznego. 2. Uczniowie uczestniczą w działaniach inicjowanych przez szkoły, podmioty zewnętrzne oraz według własnych pomysłów. 3. Szkoły podejmują działania skierowane na zapewnienie uczniom bezpieczeństwa.	1. Wyniki egzaminów zewnętrznych i innych osiągnięć uczniów badane są bez analizy pogłębionej. 2. Działania realizowane na podstawie analizy osiągnięć uczniów nie zawsze skutkują poprawą efektów kształcenia. 3. Wewnętrzne regulacje wychowawcze opracowywane są w szkołach bez udziału uczniów.
2.	Procesy	1. Gimnazja posiadają koncepcję pracy, jej założenia akceptowane są przez społeczność szkolną. 2. Oferta edukacyjna uwzględnia wymagania zawarte w podstawie programowej, wzbogacana jest o innowacje	1. Analiza procesów edukacyjnych nie przyczynia się do poprawy warunków sprzyjających uczeniu się. 2. Nauczyciele nie posiadają pełnej wiedzy na temat możliwości i umiejętności każdego ucznia. 3. Wdrażane działania wychowawcze nie zawsze są konsekwencją analizy

		pedagogiczne, projekty edukacyjne. 3. Nauczyciele współdziałają w planowaniu i realizacji zadań wynikających z procesów edukacyjnych.	procesów wychowawczych.
3.	Współpraca ze środowiskiem	1. Współpraca szkoły z podmiotami środowiska lokalnego pozwala kształtować wśród uczniów postawy społeczne, patriotyczne. 2. Szkoły realizują zadania na rzecz społeczności lokalnej, pełnią funkcję integrującą podmioty środowiska lokalnego. 3. Szkoły przekazują rodzicom informacje na temat ocen, zachowania ich dzieci wykorzystując różnorodne sposoby komunikowania.	1. Informacje o absolwentach nie są dostatecznie wykorzystywane przez szkoły w modyfikacji procesów edukacyjnych. 2. Szkoły nie promują skutecznie swojej oferty edukacyjnej i osiągnięć uczniów. 3. Rodzice w niewielkim stopniu uczestniczą w działaniach organizowanych przez szkołę i podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły.
4.	Zarządzanie	1. Nauczyciele angażują się w pracę zespołów, wspólnie planują zadania, wspierają się w pracy. 2. Ewaluacja wewnętrzna prowadzona jest w szkole z udziałem nauczycieli. 3. Szkoły we współpracy z podmiotami zewnętrznymi podejmują starania w zakresie poprawy bazy lokalowej, wzbogacania wyposażenia.	1. Badanie efektów pracy zespołów nie należy do zadań realizowanych przez nauczycieli systemowo i/lub systematycznie. 2. W ofercie szkoleniowej nie akcentuje się potrzeby doskonalenia zawodowego w zakresie wzbogacenia wiedzy i praktycznej umiejętności na temat współpracy. 3. W wielu przypadkach występuje brak spójności między wnioskami z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego a wdrażanymi działaniami.

Licea ogólnokształcące

Lp.	Badany obszar	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	Efekty	1. Uczniowie realizują zadania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły. 2. Licealiści aktywnie uczestniczą w inicjatywach na rzecz środowiska zewnętrznego. 3. Konsekwentnie realizowane działania wychowawcze przynoszą zamierzone efekty.	1. Analizy wyników osiągnięć uczniów, w tym egzaminów zewnętrznych prowadzone są w sposób mało usystematyzowany, z wykorzystaniem niewielu metod badawczych. 2. Nie wszystkie wdrożone wnioski z analizy wyników egzaminów zewnętrznych oraz innych osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia. 3. Ze szkolnej oferty zajęć pozalekcyjnych korzysta niewielu uczniów.
2.	Procesy	1. W szkołach, w których realizowane są innowacje pedagogiczne, projekty międzynarodowe uczniowie mają możliwość wzbogacenia wiedzy, kształtowania kompetencji niezbędnych w dalszym kształceniu. 2. Kształtowaniu postaw prospołecznych sprzyjają spotkania ze specjalistami, absolwentami, naukowcami,	1. Procesy edukacyjne organizowane są w sposób mało sprzyjający uczeniu się. 2. Działania dotyczące wyrównywania szans edukacyjnych uczniów są mało skuteczne, nie zawsze dostosowane do rzeczywistych potrzeb każdego ucznia. 3. Nauczyciele w niewystarczającym stopniu indywidualizują proces nauczania.

		warsztaty adaptacyjne. 3. Licealiści podejmują inicjatywy o charakterze charytatywnym, wolontariatu.	
3.	Współpraca ze środowiskiem	1. Współpraca z partnerami środowiska lokalnego służy rozwojowi szkół, integracji i aktywizacji lokalnej społeczności 2. Stała współpraca z przedstawicielami różnych środowisk (naukowych, społecznych, artystycznych) sprzyja rozwojowi uczniów, pozwala kształtować postawy. 3. Licea podejmują inicjatywy promujące szkoły w środowisku lokalnym.	1. Szkoły nie wykorzystują w doskonaleniu procesów nauczania i wychowania informacji o losach absolwentów. 2. Nie wszyscy rodzice i przedstawiciele lokalnego środowiska znają osiągnięcia szkoły i jej uczniów. 3. Rodzice uczestniczą w nielicznych działaniach organizowanych przez szkołę oraz mają niewielki wpływ na jej życie.
4.	Zarządzanie	1. Nauczyciele współpracują zespołowo przy podejmowaniu decyzji o zmianach w funkcjonowaniu szkoły, rozwiązywaniu problemów. 2. Dyrektorzy angażują nauczycieli do udziału w realizacji ewaluacji wewnętrznej. 3. Szkoły podejmują działania zmierzające do wzbogacenia zasobów lokalnych.	1. Nauczyciele nie uczestniczą w formach doskonalenia zawodowego dotyczących metod i form współpracy. 2. Analiza efektów pracy zespołów prowadzona jest rzadko, nie ma charakteru stałego. 3. Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego wprowadzają zmiany w funkcjonowaniu liceów, nie zawsze skutkują zmianami jakościowymi.

Technika

Lp.	Badany obszar	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	Efekty	1. W szkołach prowadzone są analizy osiągnięć uczniów, w tym wyników egzaminów zewnętrznych i egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe. 2. Szkoły umożliwiają uczniom wielokierunkowy rozwój poprzez oferowanie, np. udziału w realizowanych projektach edukacyjnych, programach ze środków EFS. 3. Szkoły podejmują działania w celu zapewnienia uczniom bezpieczeństwa.	1. Wnioski z analizy osiągnięć uczniów oraz wdrażane na ich podstawie działania nie zawsze wpływają na poprawę wyników kształcenia. 2. Uczniowie niechętnie angażują się w zajęcia pozalekcyjne organizowane w szkole, bądź nie uczestniczą w nich w ogóle. 3. Uczniowie mają niewielki wpływ na współuczestniczenie w tworzenie życia szkoły.
2.	Procesy	1. Działania uczniów o charakterze wychowawczym zorientowane są na kształtowanie postaw patriotycznych i prospołecznych. 2. Nauczyciele prowadzą diagnozę możliwości edukacyjnych uczniów i problemów wychowawczych. 3. Tworzenie procesów edukacyjnych jest efektem współdziałania nauczycieli.	1. Warunki tworzone w szkołach do realizacji podstaw programowych nauczanych zawodów nie zawsze dają uczniom możliwości korzystania z zajęć praktycznych, w tym z nowoczesnych technologii. 2. Procesy edukacyjne organizowane są w szkołach w sposób mało sprzyjający uczeniu się młodzieży. 3. Oferta edukacyjna wielu szkół nie jest dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy.
3.	Współpraca ze środowiskiem	1. Szkoły podejmują działania na rzecz środowiska lokalnego we	1. Nie wszystkie szkoły współpracują z absolwentami.

		<p>współpracy z podmiotami lokalnej społeczności.</p> <p>2. Szkoły w pełni wykorzystują zasoby środowiska lokalnego współpracując, m.in. z instytucjami, bankami, przedsiębiorstwami.</p> <p>3. Szkoły prowadzą działania promując swoje osiągnięcia szkoły.</p>	<p>2. Wiele szkół mało skutecznie promuje w środowisku wartość edukacji.</p> <p>3. Zaangażowanie rodziców w realizację zadań szkoły i współdecydowaniu jest niewielkie.</p>
4.	Zarządzanie	<p>1. Nauczyciele angażują się w pracę zespołów.</p> <p>2. Zespołowo przeprowadzają w szkole wewnętrzną ewaluację.</p> <p>3. Szkoły podejmują działania w celu pozyskiwania środków na modernizację bazy i wyposażenia.</p>	<p>1. Nie we wszystkich szkołach analizowane są przez nauczycieli efekty pracy zespołów.</p> <p>2. Wnioski z nadzoru pedagogicznego nie zawsze przyczyniają się do zmian jakościowych w funkcjonowaniu szkół.</p> <p>3. Występują braki w bazie lokalowej i wyposażeniu szkół.</p>

Zasadnicze szkoły zawodowe

Lp.	Badany obszar	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	Efekty	<p>1. Szkoły analizują osiągnięcia uczniów, w tym wyniki z egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, w odniesieniu do ich indywidualnych możliwości.</p> <p>2. Dzięki podejmowanym w szkołach działaniom organizacyjnym oraz wychowawczo-profilaktycznym uczniowie mają poczucie bezpieczeństwa na terenie szkoły.</p> <p>3. Szkoły prowadzą wstępną analizę możliwości edukacyjnych i predyspozycji zawodowych uczniów.</p>	<p>1. Uczniowie w niewielkim zakresie przejawiają inicjatywy na rzecz własnego rozwoju i rozwoju szkoły, mimo podejmowanych przez nauczycieli działań mających na celu rozbudzenie ich aktywności.</p> <p>2. Analizując wyniki egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe szkoły kładą większy nacisk na analizę ilościową, natomiast w analizie jakościowej pomijany jest kontekst szkolny.</p> <p>3. Wdrażane wnioski z analizy osiągnięć uczniów nie przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.</p>
2.	Procesy	<p>1. Koncepcja pracy szkół ukierunkowana jest na podniesienie osiągnięć edukacyjnych uczniów i wzmocnienie funkcji opiekuńczo-wychowawczej szkoły.</p> <p>2. Procesy edukacyjne są efektem współdziałania nauczycieli i wynikiem wspólnie podejmowanych decyzji.</p> <p>3. Oferta edukacyjna szkół jest modyfikowana w zależności od potrzeb lokalnego rynku pracy.</p>	<p>1. Młodzież nie ma poczucia, że uczestniczy i ma wpływ na kształtowanie rzeczywistości szkolnej.</p> <p>2. Na podstawie diagnozy możliwości uczniów rzadko formułowane są wnioski do pracy.</p> <p>3. Nie zawsze prowadzone są działania uwzględniające indywidualizację procesu nauczania.</p>
3.	Współpraca ze środowiskiem	<p>1. Stała współpraca z wieloma instytucjami działającymi w środowisku i pracodawcami przyczynia się do lepszej orientacji w potrzebach rynku pracy.</p> <p>2. Szkoły prowadzą działania informacyjne promujące szkoły zawodowe w środowisku.</p> <p>3. Rodzice są informowani o rozwoju ich dzieci.</p>	<p>1. Rodzice w ograniczonym zakresie wpływają na życie szkoły i sporadycznie angażują się w działania przez nią podejmowane.</p> <p>2. Szkoły rzadko podejmują współpracę z absolwentami.</p> <p>3. Podjęcie nauki na wyższym poziomie edukacyjnym, w ocenie uczniów, wymaga pogłębienia wiedzy na korepetycjach.</p>

4.	Zarządzanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego uwzględniane są w planowaniu pracy i przyczyniają się do wprowadzenia korzystnych zmian w funkcjonowaniu szkół. 2. Szkoły posiadają wystarczające warunki lokalowe i wyposażenie do realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego. 3. Kreatywność dyrektorów w pozyskiwaniu środków na modernizację bazy i wyposażenia, szczególnie w zakresie kształcenia zawodowego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Warsztaty praktycznej nauki zawodu wymagają doposażenia w nowoczesny sprzęt. 2. Brak możliwości przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe w szkole ze względu na brak odpowiedniego wyposażenia. 3. Brak egzaminatorów mogących przeprowadzać egzaminy potwierdzające kwalifikacje zawodowe z powodu wysokich kosztów szkoły.
----	-------------	--	---

Szkoły specjalne

Lp.	Badany obszar	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoły zapewniają uczniom bezpieczeństwo. 2. Dysponując dobrymi warunkami kształcenia, szkoły spełniają oczekiwania uczniów w zakresie potrzeb rozwojowych i stale poszukują rozwiązań służących wzrostowi efektów kształcenia. 3. Zróżnicowane metody i formy nauczania angażują uczniów w zajęcia organizowane przez szkołę. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzmocnienia wymagają postawy społeczne uczniów, w tym sposobu zachowania się, stosunku do innych. 2. Nie wszyscy nauczyciele dostrzegają możliwości uzyskiwania lepszych wyników przez uczniów. 3. Szkoły podejmują działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów, jednak nie we wszystkich szkołach nauczyciele stosują aktywizujące metody nauczania oraz nowatorskie rozwiązania edukacyjne.
2.	Procesy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oferta edukacyjna szkoły odpowiada potrzebom i oczekiwaniom niepełnosprawnych uczniów oraz ich rodziców, przygotowuje absolwentów do dorosłego życia. 2. Nauczyciele stosują różnorodne metody wspierania i motywowania uczniów w procesie uczenia się. 3. W szkole realizowane są programy służące wyrównywaniu szans edukacyjnych, umożliwiające uczniom odniesienie sukcesu na miarę ich możliwości. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzice w niewielkim stopniu angażują się w działania szkoły stymulujące rozwój i socjalizację ich dzieci. 2. Nie wszyscy uczniowie i ich rodzice (rozumieją) akceptują koncepcję pracy szkoły. 3. Wprowadzane zmiany w funkcjonowaniu szkół nie zawsze są efektem wspólnych decyzji organów szkoły.
3.	Współpraca ze środowiskiem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoły specjalne otworzyły się na środowisko - zniknęła ich „hermetyczność”. 2. Współpraca ze środowiskiem (pomoc potrzebującym, akcje społecznikowskie) stanowią ważny element rozwoju emocjonalnego uczniów (w tym empatii), co służy reedukacji i zrozumieniu przez nich norm społecznych. 3. Szkoły wspierają rodziców 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nieliczni rodzice uczestniczą w działaniach organizowanych przez szkołę. 2. Ze względu na dużą odległość od miejsca zamieszkania lub sytuację rodzinną kontakty rodziców ze szkołą są sporadyczne, często ograniczają się do kontaktów telefonicznych. 3. Rodzice nie uczestniczą w podejmowaniu decyzji dotyczących życia szkoły.

		w wychowywaniu dzieci.	
4.	Zarządzanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaangażowanie nauczycieli w pracę różnych zespołów pomaga wspólnie rozwiązywać problemy. 2. Nauczyciele intensywnie doskonalą swój warsztat pracy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrudnieniem w pracy szkół jest konieczność nawiązania współpracy z wieloma sądami - różnymi terytorialnie. 2. Duża rotacja uczniów utrudnia i zmniejsza efektywność pracy szkół. 3. Skromne warunki lokalowe szkół (np. brak sali gimnastycznej) oraz braki w wyposażeniu w sprzęt specjalistyczny utrudniają wspieranie możliwości rozwojowych uczniów.

Inne szkoły, o których mowa w art. 9 pkt 3d-3e ustawy o systemie oświaty

Za mała próba badawcza do analizy danych jakościowych.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Lp.	Badany obszar	Wyniki ewaluacji	
		Mocne strony	Słabe strony
1.	Efekty	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poradnie diagnozują i analizują potrzeby klientów. 2. Poradnie podejmują współpracę z nauczycielami, otwierają się na zmiany. 3. Kadra pedagogiczna wzbogaca zawodowe kwalifikacje o nowe specjalności. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poradnie nie zaspokajają wszystkich potrzeb klientów. 2. Zbyt mało zatrudnionych w poradniach specjalistów z dziedziny logopedii.
2.	Procesy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poradnie posiadają koncepcję pracy, modyfikują ją. 2. Osoby korzystające z usług poradni znają założenia koncepcji. 3. Organizacja procesów edukacyjnych przygotowywana jest we współpracy z pracownikami merytorycznymi poradni. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Klienci mają trudności w korzystaniu z oferty w dostępnym im czasie. 2. Niewystarczająca liczba specjalistów zatrudnionych w poradni utrudnia korzystanie z ich porad w oczekiwanym wymiarze i terminie.
3.	Współpraca ze środowiskiem	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poradnie współpracują z różnymi podmiotami środowiska lokalnego, realizują działania na rzecz podmiotów zewnętrznych. 2. Promują w środowisku lokalnym zakres prowadzonych usług. 3. Klienci i przedstawiciele lokalnego środowiska postrzegają placówki jako dbające o relacje z lokalnym środowiskiem. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzice w niewystarczającym stopniu są informowani o celowości i skuteczności działań poradni.
4.	Zarządzanie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pracownicy poradni są zaangażowani w pracę zespołów, dokonują analizy efektów swojej pracy. 2. Poradnie dostosowują warunki do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. 3. Wyposażenie gabinetów specjalistycznych w sprzęt i pomoce dydaktyczne jest adekwatne do prowadzonych usług. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Baza lokalowa nie zaspokaja w pełnym zakresie potrzeb klientów.

Placówki doskonalenia nauczycieli

Za mała próba badawcza do analizy danych jakościowych.

Placówki oświatowo-wychowawcze

Za mała próba badawcza do analizy danych jakościowych.

2.3 Wnioski z przeprowadzonych ewaluacji

Wnioski z przeprowadzonych ewaluacji z uwzględnieniem typów szkół i placówek

1. Wnioski z ewaluacji przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego:

1. Przedszkola stwarzają dzieciom warunki do wszechstronnego rozwoju: emocjonalnego, intelektualnego, społecznego i fizycznego.
2. W przedszkolach prowadzona jest diagnoza potrzeb i możliwości dzieci, podejmowane są działania służące wyrównywaniu szans edukacyjnych.
3. Podejmowane przez pracowników przedszkoli działania wychowawcze i profilaktyczne przyczyniają się do zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa i wzmocnienia pożądaných zachowań.
4. Oferta zajęć obowiązkowych i dodatkowych jest dostosowywana do potrzeb i możliwości dzieci.
5. Działania podejmowane na podstawie wniosków z analiz osiągnięć dzieci nie zawsze mają charakter prorozwojowy.
6. Przedszkola dobrze przygotowują wychowanków do nauki w szkole oraz do funkcjonowania w społeczeństwie, co znajduje potwierdzenie w informacjach o losach absolwentów oraz opiniach rodziców i przedstawicieli środowiska lokalnego.
7. Rodzice uczestniczą w organizacji imprez i uroczystości przedszkolnych, jednak ich wpływ na podejmowanie decyzji dotyczących funkcjonowania przedszkola ogranicza się do obowiązków wynikających z przepisów prawa.
8. Wnioski z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego nie zawsze są uwzględniane w planowaniu pracy na rok następny, nie przyczyniają się do wdrożenia istotnych zmian w funkcjonowaniu przedszkoli.
9. Warunki lokalowe przedszkoli i ich wyposażenie umożliwiają realizację podstawy programowej, dają szansę organizacji zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia dzieci. Baza lokalowa przedszkoli jest zróżnicowana. Braki w wyposażeniu dotyczą najczęściej przedszkoli małych.
10. Działania podejmowane przez przedszkola są nastawione na wykorzystywanie w procesie wychowania i nauczania zasobów środowiska lokalnego. Przypadki braku systematycznej analizy potrzeb środowiska lokalnego powodują, że podejmowane przez te przedszkola inicjatywy mają charakter doraźny.

2. Wnioski z ewaluacji szkół podstawowych:

1. Analizy wyników sprawdzianów zewnętrznych i diagnoz wewnętrznych na poziomie pojedynczych uczniów oraz zespołów klasowych, dokonywane z zastosowaniem różnorodnych metod, pozwalają na formułowanie wniosków i modyfikowanie działań.

2. Działania prowadzone na podstawie wniosków z analiz wyników sprawdzianu zewnętrznego, a także innych osiągnięć uczniów nie wpływają na wzrost efektów kształcenia.
3. Podejmowane przez szkoły różnorodne działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym nakierowane na zapewnienie bezpieczeństwa uczniom przynoszą efekty w postaci właściwych postaw i zachowań uczniów oraz ich dobrego samopoczucia w szkołach.
4. Oferty edukacyjne szkół są zgodne z podstawą programową kształcenia ogólnego, a realizowane programy i projekty, w tym ze środków EFS-u umożliwiają uczniom wszechstronny rozwój.
5. Działania wychowawcze szkół są analizowane i modyfikowane, jednak najczęściej bez uwzględniania inicjatyw uczniowskich.
6. Nauczyciele współpracują ze sobą, zespołowo wykonują zadania, wspierają się przy rozwiązywaniu problemów, co korzystnie wpływa na przebieg procesów edukacyjnych.
7. Pozyskiwanie wiedzy o losach absolwentów nie ma charakteru systemowego, nauczyciele najczęściej współpracę z byłymi uczniami ograniczają do organizowania spotkań informacyjnych dotyczących nauki w gimnazjach.
8. Szkoły współpracują z instytucjami i organizacjami, korzystają z ich zasobów oraz podejmują inicjatywy na rzecz środowiska, co wpływa na rozwój uczniów i wizerunek szkoły w lokalnej społeczności.

3. Wnioski z ewaluacji gimnazjów:

1. W analizie wyników egzaminów zewnętrznych i innych osiągnięć uczniów wykorzystywane są głównie metody ilościowe. Brak pogłębionej analizy powoduje, że wdrożone działania nie przyczyniają się skutecznie do poprawy efektów kształcenia.
2. Uczniowie aktywnie działają na rzecz rozwoju własnego, społeczności szkolnej i lokalnej, co pozwala doskonalić umiejętności (m. in. współpracy, samorządności), kształtować postawy (m.in. społeczne, obywatelskie).
3. Szkoły podejmują starania zapewnienia uczniom bezpiecznych warunków nauki, głównie poprzez standardowe rozwiązania (np. dyżury nauczycieli, ustalanie procedur, monitoring). W przypadku konsekwentnej pracy wychowawczej gimnazjaliści respektują obowiązujące normy społeczne.
4. Dzięki realizacji nowatorskich rozwiązań (m. in. innowacje pedagogiczne, programy rządowe i „unijne”) oferty edukacyjne szkół zostają wzbogacone i umożliwiają uczniom wielostronny rozwój.
5. Podejmowane przez szkoły działania nie zawsze konsekwentnie wynikają z wniosków z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego. Niewiele z nich kierunkuje prorozwojowe zmiany w pracy szkoły.
6. Szkoły otwierają się na współpracę z podmiotami środowiska lokalnego, co przynosi korzyści każdej ze stron w postaci, m.in. poprawy bazy lokalowej, z której częściowo korzysta środowisko, działalności charytatywnej i społecznej uczniów na rzecz różnych podmiotów zewnętrznych.

7. Współpraca szkół z rodzicami ograniczona jest najczęściej do wspierania w organizowaniu szkolnych i klasowych uroczystości, wycieczek, udziału w poprawie warunków lokalowych, wyposażenia.

4. Wnioski z ewaluacji liceów ogólnokształcących:

1. Młodzież z zaangażowaniem uczestniczy w realizacji różnorodnych projektów i programów, w działaniach prospołecznych, patriotycznych związanych z promocją szkoły w środowisku lokalnym. Chętnie prezentuje swoje osiągnięcia przed publicznością.
2. Wdrożone wnioski z analizy wyników egzaminów zewnętrznych oraz innych osiągnięć uczniów nie zawsze gwarantują poprawę efektów kształcenia.
3. W szkołach występuje niewielka skuteczność wdrażanych wniosków wynikających z analizy procesów edukacyjnych (m. in. dotyczących organizacji tygodniowego rozkładu zajęć, atrakcyjności zajęć lekcyjnych, adekwatności oferty pozalekcyjnej, angażowaniu uczniów).
4. Szkoły zapewniają uczniom bezpieczne warunki nauki, pobytu. Licealiści znają i przestrzegają ogólnie przyjęte normy społeczne, prezentują zachowania zgodne z wymaganiami.
5. Oferta edukacyjna w zakresie potrzeb wychowawczych nie zaspokaja oczekiwań uczniów, np. organizacja zajęć specjalistycznych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wieloletnie programy profilaktyki nie odpowiadają potrzebom konkretnej grupy uczniów i aktualnym problemom.
6. Nauczyciele współdziałają w zespołach, wspierają się w realizacji zadań, rozwiązywaniu problemów zawodowych. Rzadko analizują efekty pracy zespołów.
7. Ocenianie daje uczniom informację o postępach w nauce, jednak nauczyciele rzadko odnoszą się do osiągnięć lub trudności, rzadko rozmawiają z licealistami na temat przyczyn niepowodzeń szkolnych, odnoszonych sukcesów.
8. Współpraca szkół z przedstawicielami środowiska lokalnego sprzyja rozwojowi szkoły i uczniów, dzięki, m.in. poszerzeniu oferty edukacyjnej, wzbogaceniu wyposażenia, modernizacji bazy lokalowej.
9. Realizacja działań wynikających z wniosków z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przynosi zmiany w funkcjonowaniu szkół, niewiele z nich ukierunkowanych jest na rozwój i nową jakość w edukacji.
10. Rodzice współdziałając ze szkołą pełnią rolę wspierającą i doradczą podczas uroczystości szkolnych i lokalnych, wyjazdów klasowych, prac użytecznych na rzecz klasy swojego dziecka i/lub szkoły.
11. W celu doskonalenia procesów nauczania i wychowania, nie wykorzystuje się w szkołach w sposób systemowy wiedzy na temat losów absolwentów i nie docenia wagi tych informacji.

5. Wnioski z ewaluacji techników:

1. Szkoły dokonują analizy wyników egzaminów zewnętrznych, w tym egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe oraz innych osiągnięć uczniów i na tej podstawie wdrażają wnioski nakierowane na poprawę wyników kształcenia. Prowadzone działania nie zawsze przynoszą zamierzone efekty.
2. Realizacja projektów „unijnych” i programów rządowych, w tym we współpracy z podmiotami środowiska lokalnego, sprzyja wzbogaceniu oferty edukacyjnej szkół, które uczestniczą w tych przedsięwzięciach, umożliwia modernizację warunków lokalowych, wyposażenia, pozwala uczniom na rozwijanie kluczowych kompetencji potrzebnych na rynku pracy.

3. Szkoły oferują zajęcia pozalekcyjne, które najczęściej nie są zgodne z potrzebami i oczekiwaniami uczniów. Młodzież nie angażuje się w ofertę pozalekcyjną, nie korzysta z niej.
4. Nauczyciele współdziałają przy tworzeniu procesów edukacyjnych, w ramach prac zespołów planują zadania, wspólnie starają się rozwiązywać problemy edukacyjne.
5. Warunki stworzone w szkołach do realizacji podstaw programowych nauczanych zawodów są bardzo zróżnicowane, w przypadku jednych pozwalają na niezakończoną pracę z kandydatami do zawodu, w innych uniemożliwiają realizację zajęć praktycznych, w tym korzystanie z nowoczesnych technologii.
6. Działania podejmowane przez szkoły w zakresie, m. in. kontroli sprawności i stanu infrastruktury, obowiązku dyżurowania nauczycieli, budowania właściwych interakcji między nauczycielami a uczniami gwarantują uczniom bezpieczeństwo.

6. Wnioski z ewaluacji zasadniczych szkół zawodowych:

1. Prowadzona przez szkoły analiza wyników egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe koncentruje się głównie na analizie ilościowej, zastosowane elementy analizy jakościowej dotyczą wąskiego zakresu wyników.
2. Wdrażane wnioski z analizy osiągnięć uczniów nie przyczyniają się do wzrostu efektów kształcenia.
3. Szkoły dostosowują swoją ofertę edukacyjną do oczekiwań młodzieży, rodziców oraz potrzeb lokalnego rynku pracy.
4. Uczniowie w niewielkim zakresie przejawiają inicjatywy, mimo podejmowanych przez nauczycieli działań mających na celu rozbudzenie ich aktywności.
5. Uczniowie rzadko mają poczucie współdecydowania w sprawach dotyczących funkcjonowania szkoły.
6. Wyniki diagnozy możliwości uczniów nie zawsze są uwzględniane w planowaniu pracy z uczniami.
7. Nie wszystkie szkoły zawodowe mają wystarczającą liczbę egzaminatorów oraz możliwości przeprowadzania egzaminów zawodowych.
8. Szkoły dysponują dobrą bazą lokalową oraz wyposażeniem do realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego.
9. Wyposażenie warsztatów szkolnych do praktycznej nauki zawodu jest niewystarczające i wymaga unowocześnienia.
10. Współpraca z przedsiębiorcami i pracodawcami przyczynia się do rozwoju kompetencji niezbędnych na rynku pracy.
11. Rodzice w ograniczonym zakresie wpływają na kształtowanie rzeczywistości szkolnej i sporadycznie angażują się w działania podejmowane przez szkoły.

7. Wnioski z ewaluacji szkół specjalnych:

1. Koncepcje pracy szkół specjalnych uwzględniają potrzeby uczniów (rozwojowe, socjalne i reedukacyjne, w tym socjoterapeutyczne). Procesy nauczania/uczenia się oraz rewalidacji przebiegają na ogół równoległe z procesami interweniowania w sfery, za które w naturalny sposób odpowiadają rodzice.
2. Oferty edukacyjne szkół uległy w ciągu ostatnich 2-3 lat znaczącym i korzystnym modyfikacjom (więcej i bardziej różnorodnych zajęć pozalekcyjnych dla uczniów), głównie na skutek godzin z art. 42 Karty Nauczyciela i realizowania projektów unijnych.

3. Otwarcie się szkół na środowisko i współpracę z różnorodnymi partnerami spowodowało wiele pozytywnych zmian w ich funkcjonowaniu (rozumienie dla osób niepełnosprawnych, pozycja szkół w środowisku, pomoc szkołom itd.).
4. Szkoły podejmują działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów, nauczyciele stosują aktywizujące metody nauczania dostosowane do możliwości uczniów.
5. Rodzice, ze względu na dużą odległość od miejsca zamieszkania lub sytuację rodzinną, w niewielkim stopniu angażują się w działania szkoły stymulujące rozwój i socjalizację ich dzieci.
6. Warunki lokalowe szkół oraz braki w wyposażeniu w sprzęt specjalistyczny utrudniają wspieranie możliwości rozwojowych uczniów.

8. Wnioski z ewaluacji poradni psychologiczno – pedagogicznych:

1. Poradnie diagnozują i analizują potrzeby klientów, modyfikują ofertę usług i dostosowują do oczekiwań korzystających osób, możliwości lokalowych oraz kadrowych.
2. Kadra merytoryczna poradni współdziała przy planowaniu, monitorowaniu procesów edukacyjnych placówek. Ich organizacja nie zawsze ułatwia klientom dostęp do konkretnych specjalistów, w czasie i miejscu dogodnym dla nich.
3. Poradnie rozpowszechniają z różną skutecznością informacje na temat zakresu prowadzonych usług. Nie wszystkie zainteresowane podmioty w środowisku lokalnym posiadają wiedzę o ofercie placówki.
4. Kadra pedagogiczna wzbogaca zawodowe kwalifikacje o nowe specjalności, co umożliwia poradniom poszerzenie oferty usług specjalistycznych.
5. Poradnie współpracują z różnymi podmiotami środowiska lokalnego, co pozytywnie wpływa na efektywność pracy oraz zakres zaspokajanych potrzeb klientów.
6. Placówki skutecznie działają w zakresie wzbogacenia wyposażenia w sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne do prowadzenia zajęć specjalistycznych. Dostosowują rozwiązania architektoniczne do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ruchowymi (np. winda, poszerzone drzwi, sanitariaty).

Uogólnione wnioski z ewaluacji:

1. W szkołach analizuje się osiągnięcia uczniów, w tym wyniki sprawdzianów, egzaminów zewnętrznych, egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe z wykorzystaniem różnych metod badawczych, głównie ilościowych. Wdrażane wnioski wynikające z analizy osiągnięć uczniów nie zawsze wpływają na poprawę wyników kształcenia.
2. Szkoły zapewniają uczniom bezpieczne warunki nauki poprzez, m.in. wypracowane rozwiązania organizacyjne, realizację programów wychowawczych i profilaktycznych, w tym we współpracy z podmiotami zewnętrznymi działającymi na rzecz oświaty, monitoring wizyjny wewnętrzny i zewnętrzny.
3. W szkołach i placówkach nauczyciele współdziałają przy planowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Nie wszyscy nauczyciele tworzą warunki sprzyjające uczeniu się (m. in. rzadko stosują ocenianie kształtujące i indywidualizują pracę z uczniem, rzadko rozmawiają o przyczynach niepowodzeń w nauce i sukcesach).
4. W wielu szkołach oferta edukacyjna umożliwia uczniom wzbogacenie wiedzy, doskonalenie umiejętności, kształtowanie postaw i zachowań poprzez uczestnictwo w inicjowanych przez szkołę i podmioty zewnętrzne projektach

i programach edukacyjnych, przedsięwzięciach o charakterze społecznym i obywatelskim.

5. Inicjatywy uczniów, szczególnie szkół ponadgimnazjalnych ograniczają się do organizowania, np. imprez szkolnych, wycieczek, akcji charytatywnych. Uczniowie nie uczestniczą w tworzeniu i modyfikowaniu wewnętrznych norm wychowawczych.
6. Szkoły i placówki współpracują z przedstawicielami środowiska lokalnego, co wpływa, m.in. na poszerzenie oferty edukacyjnej, wzbogacenie wyposażenia, modernizację bazy lokalowej i sprzyja rozwojowi uczniów, zdobywaniu kompetencji niezbędnych na rynku pracy.
7. Rodzice w ograniczonym zakresie wpływają na kształtowanie rzeczywistości szkolnej i rzadko angażują się w działania podejmowane przez szkoły.
8. Szkoły posiadają wystarczające wyposażenie w pomoce dydaktyczne i sprzęt komputerowy do realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego. W celu osiągnięcia oczekiwanych efektów kształcenia w zawodach warsztaty szkolne wymagają doposażenia i unowocześnienia.
9. Nauczyciele planują zadania w ramach prac zespołów, wspólnie je realizują. Rzadko analizują efekty pracy zespołowej. W ofercie szkoleniowej pracowników szkół sporadycznie planuje się doskonalenie zawodowe w zakresie metod i form współpracy.
10. Realizacja działań wynikających z wniosków z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego przynosi zmiany w funkcjonowaniu szkół, niewiele z nich ukierunkowanych jest na rozwój i nową jakość w edukacji. Nie w pełni wykorzystuje się wyniki ewaluacji wewnętrznej do tworzenia procesów edukacyjnych.

Rekomendacje dotyczące planowania nadzoru pedagogicznego na następny rok szkolny (wynikające z wniosków z ewaluacji):

1. Kierować do szkół działania promujące realizację nowatorskich rozwiązań programowych, organizacyjnych, metodycznych (innowacji i eksperymentów pedagogicznych, projektów realizowanych ze środków EFS).
2. W środowisku szkolnym i lokalnym upowszechniać, jako dobre przykłady, nie tylko osiągnięcia edukacyjne szkoły, ale także osiągnięcia w kształtowaniu wymaganych zachowań.
3. Ukierunkować wspomaganie nauczycieli na znajomość przebiegu procesu nauczania i uczenia się (szkoła jako organizacja ucząca się).
4. Przeprowadzić kontrolę szkół w zakresie: higieny pracy umysłowej uczniów i obciążenia zajęciami; przestrzegania kompetencji rady pedagogicznej; organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5. Wzbogacić ofertę szkoleń dla nauczycieli o doskonalenie w zakresie pracy zespołowej, a także stosowania aktywizujących metod nauczania z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych.
6. Doskonalic pracę dyrektorów szkół i rad pedagogicznych w zakresie przeprowadzania ewaluacji wewnętrznej oraz sposobów wykorzystywania wniosków z wewnętrznego nadzoru pedagogicznego w planowaniu pracy szkoły.
7. Przeprowadzić badanie w zakresie wykorzystywania przez dyrektorów szkół wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego ze szczególnym uwzględnieniem ewaluacji.

3. Kontrola

3.1 Kontrole planowe

W roku szkolnym 2012/2013 Minister Edukacji Narodowej zatwierdził arkusze do przeprowadzenia kontroli planowych w następujących zakresach:

1. Spełniania warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty przez niepubliczną szkołę podstawową o uprawnieniach szkoły publicznej;
2. Przestrzegania przez dyrektora szkoły przepisów dotyczących obowiązku szkolnego w publicznych szkołach podstawowych i publicznych gimnazjach;
3. Zapewnienia uczniom przez publiczną szkołę podstawową możliwości korzystania ze świetlicy szkolnej;
4. Zgodności organizacji zajęć edukacyjnych z informatyki z ramowymi planami nauczania w publicznych liceach ogólnokształcących i technikach;
5. Zgodności organizacji zajęć edukacyjnych z języków obcych z ramowymi planami nauczania w publicznych gimnazjach;
6. Prawidłowości organizacji oddziału przedszkolnego;
7. Prawidłowości organizacji działania publicznej biblioteki pedagogicznej i realizacji jej zadań oraz zgodności zatrudnienia nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami.
8. Organizacji zajęć rewalidacyjnych w szkole ogólnodostępnej, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność, w ogólnodostępnych publicznych szkołach podstawowych, gimnazjach, liceach ogólnokształcących i zasadniczych szkołach zawodowych;
9. Zgodności organizacji zajęć rewalidacyjno – wychowawczych z przepisami prawa w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych i ośrodkach rewalidacyjno – wychowawczych;
10. Prawidłowości nadzorowania przez dyrektora publicznej szkoły podstawowej spełniania przez dzieci pięcioletnie i sześcioletnie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego.

3.1.1. Ogólne informacje o liczbie przeprowadzonych kontroli planowych (realizacji planu kontroli)

W roku szkolnym 2012/2013 (w okresie od 1 września 2012 r. do 31 maja 2013 r.) pracownicy Kuratorium Oświaty w Warszawie przeprowadzili 1124 kontrole planowe w 1124 spośród 6655 nadzorowanych szkół i placówek. Kontrole te zostały przeprowadzone w szkołach i placówkach kierowanych przez 1089 dyrektorów szkół i placówek.

W roku szkolnym 2012/2013 w Kuratorium Oświaty w Warszawie zaplanowano przeprowadzenie 1119 kontroli, do 31 maja 2013 r. zrealizowano 1124 kontroli. Do 31 maja 2013 r. plan nadzoru pedagogicznego został wykonany w 100,45%.

Wykonanie planu kontroli (do dnia 31 maja 2013 r.) w ramach zaplanowanych zadań na rok szkolny 2012/2013 przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Zadanie z zakresu nadzoru pedagogicznego	Liczba kontroli		Uwagi o realizacji kontroli – przyczyny niewykonania
		zaplanowanych	przeprowadzonych	
1.	Spełnianie warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty przez niepubliczną szkołę podstawową o uprawnieniach szkoły publicznej;	16	28	
2.	Przestrzeganie przez dyrektora szkoły przepisów dotyczących obowiązku szkolnego;	208	212	
3.	Zapewnienie uczniom przez publiczną szkołę podstawową możliwości korzystania ze świetlicy szkolnej;	160	161	
4.	Zgodność organizacji zajęć edukacyjnych z informatyki z ramowymi planami nauczania w publicznych liceach ogólnokształcących i technikach;	48	49	
5.	Zgodność organizacji zajęć edukacyjnych z języków obcych z ramowymi planami nauczania w publicznych gimnazjach;	85	85	
6.	Prawidłowość organizacji oddziału przedszkolnego	125	132	
7.	Prawidłowość organizacji działania publicznej biblioteki pedagogicznej i realizacji jej zadań oraz zgodność zatrudnienia nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami.	6	w trakcie realizacji	czerwiec – lipiec 2013 r.
8.	Organizacja zajęć rewalidacyjnych w szkole ogólnodostępnej, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność	46	w trakcie realizacji (do 31 maja 2013 r. - 27)	kwiecień – czerwiec 2013r.
9.	Zgodność organizacji i realizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych z przepisami prawa	283	283	

	w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno – pedagogicznych i ośrodkach rewalidacyjno – wychowawczych.			
10.	Prawidłowość nadzorowania realizacji przez dzieci pięcioletnie i sześciolatnie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego.	142	147	
RAZEM		1119	1124	

3.1.2. Wyniki i wnioski z poszczególnych kontroli planowych

3.1.2.1 *Kontrola w zakresie spełniania warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty przez niepubliczną szkołę podstawową o uprawnieniach szkoły publicznej*

Celem kontroli było sprawdzenie przestrzegania przepisów prawa przez niepubliczną szkołę podstawową o uprawnieniach szkoły publicznej w zakresie spełniania warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Kontrolą zostały objęte niepubliczne szkoły podstawowe o uprawnieniach szkoły publicznej znajdujące się na obszarze województwa mazowieckiego

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10 % wskazanych powyżej szkół.

Kontrola została zrealizowana w okresie od września 2012 r. do lutego 2013 roku.

Opis danych i ich analiza

Kontrolą objęto 28 niepublicznych szkół podstawowych o uprawnieniach szkoły publicznej, spośród 164 ww. szkół nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Informacje o realizacji przez dyrektorów zadań w zakresie spełniania warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

1. Informacje dotyczące wpisu do ewidencji szkół niepublicznych

1.1 Na 28 skontrolowanych szkół 28 (100%) posiada wpis do ewidencji szkół niepublicznych.

1.2 Zaświadczenia o wpisie do ewidencji zawierają:

- a) nazwę organu, który dokonał wpisu szkoły do ewidencji - 28 (100%),
- b) datę i numer wpisu do ewidencji - 28 (100%),

- c) nazwę oraz typ i rodzaj szkoły - 28 (100%),
- d) osobę prawną lub fizyczną prowadzącą szkołę - 28 (100%),
- e) adres szkoły - 28 (100%).

1.3 W 11 (39,29%) kontrolowanych szkołach dokonano zmian w danych zawartych w zgłoszeniu powstałych po wpisie szkoły do ewidencji.

1.4 Zmiany w danych zawartych w zgłoszeniu, powstałe po wpisie do ewidencji zostały zgłoszone w ciągu 14 dni w 9 (81,81% *liczby w pkt. 1.3.*) przypadkach.

1.5 Zmiany w danych zawartych w zgłoszeniu do ewidencji powstałe po wpisie szkoły do ewidencji dotyczą:

- a) nazwy organu, który dokonał wpisu szkoły do ewidencji - 4 (36,36% *liczby w pkt. 1.3.*),
- b) daty i numeru wpisu do ewidencji - 4 (36,36% *liczby w pkt. 1.3.*),
- c) nazwy oraz typu i rodzaju szkoły - 4 (36,36% *liczby w pkt. 1.3.*),
- d) osoby prawnej lub fizycznej prowadzącej szkołę - 6 (54,55% *liczby w pkt. 1.3.*),
- e) adresu szkoły - 6 (54,56% *liczby w pkt. 1.3.*).

2. Informacje dotyczące statutu szkoły

28 (100%) szkół objętych kontrolą posiada statut.

3. Informacje dotyczące spełniania przez szkoły warunków określonych w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

- 28 (100%) kontrolowanych szkół realizuje programy nauczania uwzględniające podstawę programową kształcenia ogólnego.
- Kontrolowane szkoły realizują programy nauczania dla zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego:
  - a) opracowane samodzielnie przez nauczyciela lub we współpracy z innymi nauczycielami w 6 (21,43%) szkołach,
  - b) opracowane przez innego autora/autorów w 23 (82,14%) szkołach,
  - c) opracowane przez innego autora/autorów wraz z dokonanymi zmianami w 8 (28,57%) szkołach.
- 28 (100%) kontrolowanych szkół realizuje zajęcia edukacyjne w cyklu nie krótszym niż cykl określony w ramowym planie nauczania szkoły podstawowej.
- 27 (96,43%) kontrolowanych szkół realizuje zajęcia edukacyjne w wymiarze nie niższym niż łączny wymiar obowiązkowych zajęć edukacyjnych określony w ramowym planie nauczania szkoły podstawowej.
- Kontrolowane szkoły stosują zasady klasyfikowania i promowania uczniów oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów, z wyjątkiem egzaminów wstępnych, w zakresie:
  - a) klasyfikacji śródrocznej i rocznej uczniów w klasach I–III szkoły podstawowej - 26 (92,86%),
  - b) klasyfikacji śródrocznej i rocznej uczniów począwszy od klasy IV szkoły podstawowej - 28 (100%),
  - c) promowania uczniów - 27 (96,43%),
  - d) przeprowadzania egzaminów klasyfikacyjnych - 8 (28,57%),
  - e) dokumentowania egzaminów klasyfikacyjnych - 7 (25%),
  - f) przeprowadzania egzaminów poprawkowych - 6 (21,43%),
  - g) dokumentowania egzaminów poprawkowych - 6 (21,43%),
  - h) zwalniania uczniów z zajęć - 12 (42,85%),

- i) przeprowadzania sprawdzianu w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej - 27 (96,43%).
- Szkoły objęte kontrolą prowadzą dokumentację przebiegu nauczania ustaloną dla szkół publicznych:
  - a) księgę uczniów - 28 (100%),
  - b) dzienniki lekcyjne dla każdego oddziału - 28 (100%),
  - c) dzienniki innych zajęć - 27 (96,43%),
  - d) arkusze ocen uczniów - 27 (96,43%),
  - e) księgę arkuszy ocen - 26 (92,86%),
  - f) inną dokumentację - 14 (50%).
- Na 28 kontrolowanych szkół dyrektorzy szkół zatrudniają:
  - a) nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, posiadających kwalifikacje określone dla nauczycieli szkół publicznych - 19 (67,86%),
  - b) nauczycieli, o których mowa w art. 10 ust. 9 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.), za zgodą kuratora oświaty - 3 (10,71%).

Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom szkół 17 zaleceń. Zalecenia wydano dyrektorom 15 (53,57%) kontrolowanych szkół. Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do:

1. *zatrudniania nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych, o których mowa w art. 7 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, posiadających kwalifikacje określone dla nauczycieli szkół publicznych, zgodnie z art. 7 ust. 3 pkt 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty*
2. *prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania ustalonej dla szkół publicznych, zgodnie z art. 7 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.*

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

1. Dyrektorzy niepublicznych szkół podstawowych o uprawnieniach szkół publicznych zatrudniają nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych niespełniających wymagań kwalifikacyjnych.
2. Niepubliczne szkoły podstawowe nie prowadzą dokumentacji przebiegu nauczania ustalonej dla szkół publicznych, np.: dzienników zajęć dodatkowych, dzienników świetlicy szkolnej, dokumentacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, uchwał rady pedagogicznej dotyczących klasyfikowania i promowania uczniów oraz ukończenia szkoły.

3.1.2.2 Kontrola przestrzegania przez dyrektora szkoły przepisów dotyczących obowiązku szkolnego

Celem kontroli było sprawdzenie przestrzegania przez dyrektora publicznej szkoły podstawowej lub publicznego gimnazjum, (dla których ustalono obwód), przepisów dotyczących spełniania obowiązku szkolnego, o którym mowa w art. 15 ust. 2 ustawy

z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, przez dzieci zamieszkałe w obwodzie tych szkół.

Kontrolą zostały objęte publiczne szkoły podstawowe i publiczne gimnazja, dla których ustalono obwód, znajdujące się na obszarze województwa mazowieckiego.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10 % publicznych szkół podstawowych i w 10% publicznych gimnazjów.

Kontrola została zrealizowana w okresie od 1 października do 31 grudnia 2012 roku.

Opis danych i ich analiza.

Kontrolą objęto:

- 139 publicznych szkół podstawowych (dla których ustalono obwód), spośród 1418 ww. szkół,
- 73 publiczne gimnazja (dla których ustalono obwód), spośród 659 ww. szkół, nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Informacje o realizacji przez dyrektorów zadań w zakresie kontroli spełniania obowiązku szkolnego

1. Na 212 skontrolowanych szkół księgę ewidencji dzieci/księgę ewidencji dzieci i młodzieży posiadało 211 (99,53%). Dyrektor jednej szkoły (0,47 %), w której nie było księgi ewidencji dzieci, wśród przyczyn jej braku wskazywał *prowadzenie ewidencji systemem elektronicznym*
2. W 210 (99,06%) kontrolowanych szkołach podstawowych/gimnazjach prowadzona jest odpowiednio księga ewidencji dzieci/księga ewidencji dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowi szkolnemu. Dyrektor jednej szkoły (0,47%), w której nie była prowadzona odpowiednio księga ewidencji dzieci, wśród przyczyn jej nieprowadzenia wskazywał *prowadzenie zapisów w księdze ewidencji starego typu*.
3. Na 206 skontrolowanych szkół wszystkie dzieci rozpoczynające naukę w klasie I szkoły podstawowej/w klasie I gimnazjum zgodnie z informacją o aktualnym stanie i zmianach w ewidencji dzieci i młodzieży w wieku 3-18 lat przekazanej przez wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta) były wpisane do księgi ewidencji dzieci/księgi ewidencji dzieci i młodzieży. Dyrektorzy 5 szkół (2,37%), w których nie wszystkie ww. dzieci zostały wpisane do księgi ewidencji, wśród przyczyn niewpisania wskazywali *zmianę zameldowania dzieci, spełnianie obowiązku szkolnego w innej szkole*.
4. W 158 (74,88%) kontrolowanych szkołach podstawowych/gimnazjach wpisy odpowiednio w księdze ewidencji dzieci/księdze ewidencji dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowi szkolnemu są dokonywane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Dyrektorzy 52 szkół (25,47 %), w których dokonywane były wpisy z naruszeniem przepisów prawa, wśród przyczyn nieprawidłowości wskazywali *brak informacji zwrotnej od rodziców o przebywaniu dzieci za granicą*.
5. W 211 (99,53%) kontrolowanych szkołach podstawowych/gimnazjach prowadzona jest odpowiednio księga uczniów podlegających obowiązkowi szkolnemu. Dyrektor jednej (0,47 %) szkoły, w której nie była prowadzona księga

uczniów, wśród przyczyn jej nieprowadzenia wskazywał *prowadzenie jej w systemie elektronicznym*.

6. W 191 (90,09%) kontrolowanych szkołach podstawowych/gimnazjach wpisy w księdze uczniów podlegających obowiązkowi szkolnemu są dokonywane zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. Dyrektorzy 21 szkół (9,91 %), w których dokonywane były wpisy z naruszeniem przepisów prawa, wśród przyczyn nieprawidłowości wskazywali *uzupełnianie dokumentów wg starych wzorów, brak pełnych danych od rodziców, zastanie uchybień*.
7. W kontrolowanych szkołach podstawowych/gimnazjach nie wystąpiły przypadki braku potwierdzenia realizowania obowiązku szkolnego.
8. W 49 kontrolowanych szkołach podstawowych dyrektor podjął decyzję w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego po zasięgnięciu opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej. W kontrolowanych szkołach podstawowych nie było przypadku podjęcia przez dyrektora decyzji w sprawie odroczenia obowiązku szkolnego bez zasięgnięcia opinii poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom szkół 80 zaleceń. Zalecenia wydano dyrektorom 57 (26,89%) kontrolowanych szkół, z tego: 38 (27,34%) dyrektorom szkół podstawowych, i 19 (26,03%) dyrektorom gimnazjów.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do:

1. *dokonywania wpisów w księdze ewidencji dzieci/księdze ewidencji dzieci i młodzieży zgodnie z przepisami § 3a ust. 2 pkt 1 i 2 lit. d-f lub § 3b ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.*
2. *prowadzenia księgi uczniów podlegających obowiązkowi szkolnemu, o którym mowa w art. 15 ust. 2 ustawy o systemie oświaty, zgodnie z § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.*

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

1. W prowadzonych księgach ewidencji dzieci i młodzieży występują nieprawidłowości dotyczące informacji o szkole, w tym o szkole za granicą lub przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce, w której dziecko spełnia obowiązek szkolny.
2. W księgach ewidencji i księgach uczniów odnotowano nieprawidłowości w zakresie danych osobowych uczniów i rodziców.

3.1.2.3 Kontrola w zakresie zgodności z przepisami prawa organizacji pracy świetlicy szkolnej zorganizowanej w publicznej szkole podstawowej

Celem kontroli była ocena zgodności przestrzegania przez publiczne szkoły podstawowe przepisów art. 67 ust. 1 pkt. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty oraz zgodności organizacji pracy świetlicy szkolnej z przepisami prawa.

Kontrolą zostały objęte publiczne szkoły podstawowe znajdujące się na obszarze województwa mazowieckiego

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10 % samodzielnych publicznych szkół podstawowych oraz w 10 % publicznych szkół podstawowych wchodzących w skład zespołów.

Kontrola została zrealizowana w okresie od 1 stycznia do 28 lutego 2013 roku.

Opis danych i ich analiza

Kontrolą objęto:

- 106 samodzielnych publicznych szkół podstawowych spośród 1044 ww. szkół,
  - 55 publicznych szkół podstawowych wchodzących w skład zespołów, spośród 557 ww. szkół,
- nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Informacje o realizacji przez dyrektorów zadań w zakresie organizacji pracy świetlicy szkolnej w publicznej szkole podstawowej.

1. Spośród 161 publicznych szkół podstawowych objętych kontrolą, w 149 (92,55%) zorganizowano świetlicę szkolną. W 4 (2,68%) szkołach nie zorganizowano świetlicy z powodu *(dwa powody najczęściej podawane przez dyrektorów szkół) braków zgód organów prowadzących na organizację świetlicy.*
2. Podczas zajęć prowadzonych przez jednego wychowawcę w świetlicy w 134 (91,35%) szkołach liczba uczniów nie przekraczała 25, a w 15 (10,07%) była niezgodna z przepisami prawa. Jako przyczynę dyrektorzy podawali *(dwie najczęściej podawane przez dyrektorów szkół) brak zgody organu prowadzącego na zatrudnienie 2 wychowawcy, ze świetlicy korzystają dzieci oczekujące na inne zajęcia dodatkowe.*
3. Wszystkie szkoły prowadzą dzienniki zajęć w świetlicy.
4. Spośród 161 skontrolowanych szkół w 147 (98,66%) zdiagnozowano potrzeby rodziców w zakresie opieki świetlicowej dla dzieci.
5. Godziny pracy świetlicy szkolnej wynoszą:
  - a) do 2 godzin dziennie w 4 szkołach (2,68%, *które zorganizowały świetlicę szkolną*),
  - b) do 4 godzin dziennie w 20 szkołach (13,42%),
  - c) do 6 godzin dziennie w 23 szkołach (15,44%),
  - d) do 8 godzin dziennie w 16 szkołach (10,74%),
  - e) do 10 godzin dziennie w 52 szkołach (34,9%),
  - f) powyżej 10 godzin dziennie w 34 szkołach (22,82%).
6. W 3 szkołach (2,01%) liczba przyjętych do świetlicy uczniów nie uwzględnia wszystkich zgłoszeń rodziców, dotyczy to 40 uczniów.

7. We wszystkich kontrolowanych szkołach oferta zajęć w świetlicy jest różnorodna i uwzględnia:
- a) przygotowanie uczniów do zajęć edukacyjnych,
  - b) zaspokajanie indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych uczniów,
  - c) rozwijanie zainteresowań uczniów,
  - d) rozwój fizyczny uczniów (np. ruchowy, w tym na świeżym powietrzu),
  - e) zajęcia opiekuńcze, logopedyczne, reedukacyjne.

Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom publicznych szkół podstawowych 31 zaleceń.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do:

1. *zorganizowania pracy w świetlicy w taki sposób, aby liczba dzieci podczas zajęć prowadzonych przez jednego wychowawcę nie przekraczała 25 uczniów, zgodnie z § 7 ust. 2 załącznika nr 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół.*
2. *uzupełniania dzienników zajęć świetlicy, zgodnie z § 8a ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji.*

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

1. Liczba uczniów podczas zajęć w świetlicy prowadzonych przez jednego wychowawcę przekracza określoną w przepisach liczbę 25.
2. Dokumentacja świetlicy (dzienniki zajęć) zawiera nieprawidłowości w zakresie wpisów danych osobowych uczniów oraz systematycznego odnotowywania obecności uczniów na poszczególnych godzinach zajęć w świetlicy.

3.1.2.4 Kontrola w zakresie zgodności organizacji zajęć edukacyjnych z informatyki z ramowymi planami nauczania w publicznych liceach ogólnokształcących i technikach

Celem kontroli było sprawdzenie zgodności organizacji zajęć z informatyki z ramowymi planami nauczania w zakresie liczby uczniów w grupach, podziału na grupy, liczby uczniów przypadających na jeden komputer podczas zajęć.

Kontrolą zostały objęte publiczne licea ogólnokształcące i technika dla młodzieży, z wyłączeniem oddziałów integracyjnych w szkołach ogólnodostępnych, znajdujące się na obszarze województwa mazowieckiego

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10 % publicznych liceów ogólnokształcących i techników.

Kontrola została zrealizowana w okresie od 1 lutego do 31 marca 2013 roku.

Opis danych i ich analiza

Kontrolą objęto:

- 25 liceów ogólnokształcących, spośród 291 liceów,
  - 24 techników dla młodzieży, spośród 192 techników,
- nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Informacje o zgodności organizacji zajęć edukacyjnych z informatyki z ramowymi planami nauczania w publicznych liceach ogólnokształcących i technikach.

W 25 kontrolowanych liceach ogólnokształcących, liczba godzin informatyki w zakresie podstawowym w klasach pierwszych jest nie mniejsza niż określona w rozporządzeniu w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, co stanowi 100% kontrolowanych liceów.

W 24 kontrolowanych technikach dla młodzieży liczba godzin informatyki w zakresie podstawowym w klasach pierwszych i drugich jest nie mniejsza niż określona w rozporządzeniu w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, co stanowi 100% kontrolowanych techników.

W 20 kontrolowanych liceach ogólnokształcących dyrektor dokonał podziału uczniów na grupy na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z informatyki, co stanowi 80% kontrolowanych liceów.

W 22 kontrolowanych technikach dla młodzieży dyrektor dokonał podziału uczniów na grupy na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z informatyki, co stanowi 91,67% kontrolowanych techników.

W 24 kontrolowanych liceach ogólnokształcących liczba uczniów w grupach jest zgodna z rozporządzeniem w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, co stanowi 96% kontrolowanych liceów.

W 24 kontrolowanych technikach dla młodzieży liczba uczniów w grupach jest zgodna z rozporządzeniem w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, co stanowi 100% kontrolowanych techników.

W 22 kontrolowanych liceach ogólnokształcących podczas zajęć każdy uczeń w pracowni komputerowej miał zapewnione samodzielne stanowisko komputerowe, co stanowi 88% kontrolowanych liceów.

W 19 kontrolowanych technikach dla młodzieży podczas zajęć każdy uczeń w pracowni komputerowej miał zapewnione samodzielne stanowisko komputerowe, co stanowi 79,17% kontrolowanych techników.

Odnotowane nieprawidłowości dotyczyły:

Typ szkoły	Kontrolowane szkoły, w których liczba godzin informatyki jest niezgodna z ramowym planem nauczania		Kontrolowane szkoły, w których dyrektor nie dokonał podziału uczniów na grupy		Kontrolowane szkoły, w których liczba uczniów w grupach jest niezgodna z ramowym planem nauczania	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Licea ogólnokształcące	0	0	5	20	1	4
Technika dla młodzieży	0	0	2	8,33	0	0

Dostosowanie organizacji zajęć informatyki w kontrolowanych szkołach do wymogu dotyczącego liczby uczniów w grupie nieprzekraczającej liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej w terminie do 31 sierpnia 2013 r.

Typ szkoły	Kontrolowane szkoły, w których uczniowie w pracowni komputerowej nie mieli zapewnionego samodzielnego stanowiska komputerowego	
	Liczba	%
Licea ogólnokształcące	3	12
Technika dla młodzieży	5	20,83

Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorowi liceum ogólnokształcącego 1 zalecenia. Dyrektorom techników dla młodzieży nie wydano zaleceń.

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

1. Dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych przestrzegają zapisów prawa w zakresie liczby godzin realizowanych zajęć i podziału na grupy na zajęciach z informatyki, odnotowane nieprawidłowości dotyczą przystosowania stanowisk komputerowych do liczby uczniów w grupie.

3.1.2.5 *Kontrola w zakresie zgodności organizacji zajęć edukacyjnych z języków obcych nowożytnych z ramowymi planami nauczania w publicznych gimnazjach.*

Celem kontroli było sprawdzenie zgodności organizacji zajęć z języków obcych z ramowymi planami nauczania w publicznych gimnazjach z uwzględnieniem stopnia zaawansowania znajomości języka.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10 % publicznych gimnazjów województwa mazowieckiego. Przy wyborze uwzględniono miejsce położenia gimnazjów, według 4 kategorii: gimnazja wiejskie, w mieście do 20 tys. mieszkańców, w mieście od 20 do 100 tys. mieszkańców i w mieście powyżej 100 tys. mieszkańców – w proporcjach właściwych do liczby gimnazjów w poszczególnych kategoriach w województwie.

Kontrolą objęto organizację zajęć edukacyjnych z języków obcych nowożytnych w 3 losowo wybranych oddziałach klas pierwszych, a w gimnazjach liczących do 3 oddziałów – wszystkie oddziały.

Kontrolą zostały objęte publiczne gimnazja znajdujące się na obszarze województwa mazowieckiego.

Kontrola została zrealizowana w okresie od 1 grudnia 2012 r. do 28 lutego 2013 roku.

Opis danych i ich analiza.

Kontrolą objęto 85 publicznych gimnazjów, spośród 852 ww. szkół nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Informacje w zakresie zgodności organizacji zajęć edukacyjnych z języków obcych nowożytnych z ramowymi planami nauczania w publicznych gimnazjach.

1. Liczba publicznych gimnazjów, w których liczba godzin przewidzianych na nauczanie języków obcych nowożytnych jest wyższa lub równa określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 204).

Tak		Nie	
Liczba gimnazjów	%	Liczba gimnazjów	%
85	100	0	0

1a. Liczba publicznych gimnazjów, w których wprowadzono dodatkowe zajęcia edukacyjne z języka obcego zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 204): 4

2a. Dyrektor kontrolowanego gimnazjum dokonał podziału uczniów na grupy na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z języków obcych w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów.

Tak		Nie	
Liczba gimnazjów	%	Liczba gimnazjów	%
63	100	0	0

2b. Sposób, w jaki dyrektor publicznego gimnazjum dokonał podziału na grupy: spośród 63 publicznych gimnazjów, w których dokonano podziału na grupy (tabela pkt 2) w:

57 funkcjonują grupy oddziałowe,
12 funkcjonują grupy międzyoddziałowe,
3 funkcjonują grupy międzyklasowe.

3. Przy podziale na grupy uwzględniono stopień zaawansowania znajomości języka obcego.

Tak		Nie	
Liczba gimnazjów, w których dokonano podziału na grupy	%	Liczba gimnazjów, w których dokonano podziału na grupy	%
61	96,83	2	3,17

Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom publicznych gimnazjów 2 zaleceń. Zalecenia wydano dyrektorom 2 (2,35 %) kontrolowanych publicznych gimnazjów.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do przestrzegania:

1. w myśl § 7 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych uwzględniania przy podziale na grupy stopnia zaawansowania znajomości języka obcego.

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

1. Dyrektorzy prawidłowo organizują zajęcia edukacyjne z języków obcych nowożytnych, odnotowane nieprawidłowości dotyczą uwzględniania stopnia zaawansowania znajomości języka obcego przy podziale na grupy.
2. Bardzo mała liczba szkół organizuje dodatkowe zajęcia z języków obcych nowożytnych, rzadko wykorzystywane są ciekawe i nietypowe formy poznawania języków np. przedstawienia teatralne w języku obcym z udziałem uczniów, spotkania z obcokrajowcami, z którymi można rozmawiać w ich języku ojczystym.

3.1.2.6 Kontrola w zakresie prawidłowości organizacji oddziału przedszkolnego

Celem kontroli było pozyskanie informacji o przestrzeganiu prawa w zakresie organizacji pracy oddziału przedszkolnego i nauczycieli.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 5 % publicznych przedszkoli oraz w 5% publicznych szkół podstawowych, w których zorganizowano oddziały przedszkolne.

Kontrolą zostały objęte publiczne przedszkola i publiczne szkoły podstawowe na obszarze województwa mazowieckiego.

Kontrola została zrealizowana w okresie od 1 listopada do 31 grudnia 2012 roku.

Opis danych i ich analiza

Kontrolą objęto:

- 66 publicznych przedszkoli, spośród 908 publicznych przedszkoli,
- 66 publicznych szkół podstawowych, spośród 1601 ww. szkół, nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Kontrolę przeprowadzono w 66 publicznych przedszkolach, co stanowi 7,27% publicznych przedszkoli w województwie mazowieckim oraz 66 publicznych szkołach podstawowych, co stanowi 4,12% publicznych szkół podstawowych w województwie.

Kontrolą objęto ogółem 419 oddziałów przedszkolnych, w tym 276 oddziałów zorganizowanych w publicznych przedszkolach oraz 143 oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w publicznych szkołach podstawowych.

W kontrolowanych oddziałach przedszkolnych publicznych przedszkoli liczba dzieci wynosiła ogółem 6689, w tym: 2289 dzieci 5- letnich, 842 dzieci 6- letnich, 223 dzieci niepełnosprawnych.

W kontrolowanych oddziałach przedszkolnych publicznych szkół podstawowych liczba dzieci wynosiła ogółem 3204, w tym: 1049 dzieci 5- letnich, 2082 dzieci 6- letnich, 23 dzieci niepełnosprawnych.

W 66 szkołach podstawowych, oddziały przedszkolne działają na podstawie zapisów zawartych w statucie szkoły, co stanowi 100% kontrolowanych szkół.

W kontrolowanych przedszkolach statut określa cele i zadania wynikające z przepisów prawa, w zakresie:

- a) udzielania dzieciom pomocy psychologiczno-pedagogicznej - 66 przypadków (100% kontrolowanych);
- b) organizowania opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi - 66 przypadków (100% kontrolowanych);
- c) umożliwiania dzieciom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej - 66 przypadków (100% kontrolowanych).

Dyrektorom kontrolowanych przedszkoli nie wydano zaleceń.

W kontrolowanych szkołach podstawowych statut określa cele i zadania wynikające z przepisów prawa, w zakresie:

- a) udzielania dzieciom pomocy psychologiczno-pedagogicznej - 66 przypadków (100 % kontrolowanych);
- b) organizowania opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi - 66 przypadków (100% kontrolowanych);
- c) umożliwiania dzieciom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej, językowej i religijnej - 65 przypadków (98,45% kontrolowanych).

Dyrektorowi 1 (1,52%) z kontrolowanych szkół podstawowych wydano 1 zalecenie.

W kontrolowanych przedszkolach statut określa:

- a) sposób realizacji zadań, z uwzględnieniem wspomagania indywidualnego rozwoju dziecka oraz wspomagania rodziny w wychowaniu dziecka i przygotowaniu go do nauki w szkole, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych – ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności 66 przypadków (100% kontrolowanych);
- b) sposób sprawowania opieki nad dziećmi w czasie zajęć oraz zajęć realizowanych poza placówką 66 przypadków (100% kontrolowanych);
- c) szczegółowe zasady przyprawdzania i odbierania dzieci przez rodziców (prawnych opiekunów) lub upoważnioną przez nich osobę zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo 66 przypadków (100% kontrolowanych).

Dyrektorom kontrolowanych przedszkoli nie wydano zaleceń.

W kontrolowanych szkołach podstawowych statut określa:

- a) sposób realizacji zadań, z uwzględnieniem wspomagania indywidualnego rozwoju dziecka oraz wspomagania rodziny w wychowaniu dziecka i przygotowaniu go do nauki w szkole, a w przypadku dzieci niepełnosprawnych – ze szczególnym uwzględnieniem rodzaju i stopnia niepełnosprawności 65 przypadków (98,45% kontrolowanych);
- b) sposób sprawowania opieki nad dziećmi w czasie zajęć oraz zajęć realizowanych poza placówką 63 przypadki (95,45% kontrolowanych);
- c) szczegółowe zasady przyprawdzania i odbierania dzieci przez rodziców (prawnych opiekunów) lub upoważnioną przez nich osobę zapewniającą dziecku pełne bezpieczeństwo - 65 przypadków (98,45% kontrolowanych).

Dyrektorom 3 (4,55%) kontrolowanych szkół podstawowych wydano 5 zaleceń.

W kontrolowanych przedszkolach statut określa szczegółowo zakres zadań nauczycieli prowadzących zajęcia w oddziale przedszkolnym związanych z:

- a) współdziałaniem z rodzicami (prawnymi opiekunami) w sprawach wychowania i nauczania dzieci, z uwzględnieniem prawa rodziców (prawnych opiekunów) do znajomości zadań wynikających w szczególności z programu wychowania przedszkolnego realizowanego w danym oddziale i uzyskiwania informacji dotyczących dziecka, jego zachowania i rozwoju - 66 przypadków (100% kontrolowanych);
- b) planowaniem i prowadzeniem pracy wychowawczo-dydaktycznej oraz odpowiedzialnością za jej jakość - 66 przypadków (100% kontrolowanych);
- c) prowadzeniem obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie i zabezpieczenie potrzeb rozwojowych dzieci oraz dokumentowaniem tych obserwacji - 65 przypadków (98,48% kontrolowanych);
- d) współpracą ze specjalistami świadczącymi pomoc psychologiczno-pedagogiczną, opiekę zdrowotną i inną - 66 przypadków (100% kontrolowanych).

Dyrektorowi 1 (1,52%) z kontrolowanych przedszkoli wydano 1 zalecenie.

W kontrolowanych szkołach podstawowych statut określa szczegółowo zakres zadań nauczycieli prowadzących zajęcia w oddziale przedszkolnym związanych z:

- a) współdziałaniem z rodzicami (prawnymi opiekunami) w sprawach wychowania i nauczania dzieci, z uwzględnieniem prawa rodziców (prawnych opiekunów) do

znajomości zadań wynikających w szczególności z programu wychowania przedszkolnego realizowanego w danym oddziale i uzyskiwania informacji dotyczących dziecka, jego zachowania i rozwoju - 65 przypadków (98,48% kontrolowanych);

b) planowaniem i prowadzeniem pracy wychowawczo-dydaktycznej oraz odpowiedzialnością za jej jakość - 64 przypadki (96,97% kontrolowanych);

c) prowadzeniem obserwacji pedagogicznych mających na celu poznanie i zabezpieczenie potrzeb rozwojowych dzieci oraz dokumentowaniem tych obserwacji - 64 przypadki (96,97% kontrolowanych);

d) współpracą ze specjalistami świadczącymi pomoc psychologiczno-pedagogiczną, opiekę zdrowotną i inną - 66 przypadków (100% kontrolowanych).

Dyrektorom 3 (4,55%) kontrolowanych szkół podstawowych wydano 3 zalecenia.

W 208 (75,36%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w przedszkolach oraz w 122 (85,31%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych, liczba dzieci jest zgodna z obowiązującymi przepisami prawa. Dyrektorom 29 (43,94%) kontrolowanych przedszkoli wydano 29 zaleceń, a dyrektorom 10 (15,15%) kontrolowanych szkół podstawowych wydano 10 zaleceń.

W 276 (100%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w przedszkolach oraz w 143 (100%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych, praca wychowawczo-dydaktyczna i opiekuńcza prowadzona jest na podstawie programu wychowania przedszkolnego. Dyrektorom kontrolowanych przedszkoli nie wydano zaleceń i dyrektorom kontrolowanych szkół podstawowych nie wydano zaleceń.

W 272 (98,55%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w przedszkolach oraz w 141 (98,60%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych czas trwania zajęć prowadzonych dodatkowo jest dostosowany do możliwości rozwojowych dzieci. Dyrektorowi 1 (1,52%) kontrolowanego przedszkola wydano 1 zalecenie, a dyrektorom 2 (3,03%) kontrolowanych szkół podstawowych wydano 2 zalecenia.

W 276 (100%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w przedszkolach oraz w 142 (99,30%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych nauczyciele prowadzą obserwacje pedagogiczne mające na celu poznanie i zabezpieczenie potrzeb rozwojowych dzieci. Dyrektorom kontrolowanych przedszkoli nie wydano zaleceń, a dyrektorowi 1 (1,52%) kontrolowanej szkoły podstawowej wydano 1 zalecenie.

W 275 (99,63%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w przedszkolach oraz w 142 (99,30%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych nauczyciele dokumentują obserwacje pedagogiczne. Dyrektorowi 1 (1,52%) z kontrolowanych przedszkoli wydano 1 zalecenie, a dyrektorowi 1 (1,52%) kontrolowanej szkoły podstawowej wydano 1 zalecenie.

W 272 (98,55%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w przedszkolach oraz w 140 (97,90%) kontrolowanych oddziałach przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych, z początkiem roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie I szkoły podstawowej nauczyciele przeprowadzają analizę gotowości wszystkich dzieci 5 i 6-letnich w oddziałach do podjęcia nauki w szkole (diagnoza przedszkolna). Dyrektorom 3 (4,55%)

kontrolowanych przedszkoli wydano 3 zalecenia, a dyrektorom 2 (3,03%) kontrolowanych szkół podstawowych wydano 2 zalecenia.

Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom publicznych przedszkoli 35 zaleceń.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom publicznych szkół podstawowych 25 zaleceń.

Zalecenia wydano dyrektorom 49 (37,12 %) kontrolowanych przedszkoli i szkół, podstawowych, z tego: 31 (46,97 %) dyrektorom przedszkoli, a 18 (27,27 %) dyrektorom szkół podstawowych.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do:

1. *dokonania zmian w zakresie liczby dzieci w publicznym oddziale przedszkolnym zgodnie z § 5 ust. 2-5 załącznika Nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. Nr 61, poz. 624, z późn. zm.).*
2. *przeprowadzania przez nauczycieli, z początkiem roku poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie I szkoły podstawowej, analizy gotowości wszystkich dzieci 5 i 6-letnich w oddziałach, do podjęcia nauki w szkole/ diagnoza przedszkolna, zgodnie z Zalecanymi warunkami i sposobem realizacji załącznika Nr 1 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 4, poz. 17).*

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

1. W 30% kontrolowanych przedszkoli liczba dzieci w oddziałach przekracza wielkość ustaloną w przepisach, co wskazuje na konieczność tworzenia nowych miejsc przedszkolnych.
2. Wystąpiły przypadki nieprzeprowadzania przez przedszkola analizy gotowości dzieci pięcioletnich i sześcioletnich do podjęcia nauki w szkole (diagnozy przedszkolnej) z początkiem roku szkolnego poprzedzającego rozpoczęcie przez dziecko nauki w klasie I szkoły podstawowej.

3.1.2.7 *Kontrola prawidłowości organizacji działania publicznej biblioteki pedagogicznej i realizacji jej zadań oraz zgodności zatrudnienia nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami (kontrola przewidziana do realizacji w okresie od czerwca do lipca 2013 r.).*

3.1.2.8 Kontrola organizacji zajęć rewalidacyjnych w szkole ogólnodostępnej, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego z uwagi na niepełnosprawność (realizacja kontroli w toku).

Celem kontroli było ocena zgodności z przepisami prawa organizacji zajęć rewalidacyjnych w szkole ogólnodostępnej, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym, z uwagi na niepełnosprawność.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 5 % publicznych przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów oraz publicznych i niepublicznych poradni psychologiczno–pedagogicznych i ośrodków rewalidacyjno–wychowawczych, w których zorganizowano zajęcia rewalidacyjno–wychowawcze.

Kontrolą zostały objęte publiczne szkoły podstawowe, gimnazja, licea ogólnokształcące i zasadnicze szkoły zawodowe, do których uczęszczają uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, z uwagi na niepełnosprawność.

Kontrola jest realizowana w okresie od kwietnia do czerwca 2013 roku.

Do 31 maja 2013 roku zrealizowano 27 z zaplanowanych 46 kontroli.

Opis danych i ich analiza

Kontrolą objęto 27 szkół, co stanowi 2,93(%) ogółu wszystkich szkół i placówek w województwie nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty, w tym:

- 18 szkół podstawowych, do których uczęszczają uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, z uwagi na niepełnosprawność;
- 8 gimnazjów, do których uczęszczają uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, z uwagi na niepełnosprawność;
- 1 zasadniczą szkołę zawodową, do której uczęszczają uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, z uwagi na niepełnosprawność.

Informacje w zakresie zgodności organizacji zajęć rewalidacyjnych w szkole ogólnodostępnej, w tym liczby godzin i rodzaju tych zajęć oraz ich zgodności z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym, z uwagi na niepełnosprawność.

1) Informacja o liczbie dzieci i młodzieży posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, z uwagi na niepełnosprawność.

Liczba uczniów, posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, z uwagi na niepełnosprawność, w 151 kontrolowanych szkołach, w tym w:

- 83 szkołach podstawowych;
- 65 gimnazjach;
- 3 zasadniczych szkołach zawodowych.

2) Uwzględniono zajęcia rewalidacyjne w arkuszu organizacji danego typu szkoły na rok szkolny 2012/2013

W 24 szkołach zajęcia rewalidacyjne zostały uwzględnione w arkuszu organizacji na rok szkolny 2012/2013, co stanowi 88,89% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 15 szkołach podstawowych, co stanowi 83,33% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 8 gimnazjach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 1 zasadniczej szkole zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych zasadniczych szkół zawodowych.

CZĘŚĆ A

Wypełniana dla uczniów, dla których obowiązuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.).

3) Zajęcia rewalidacyjne dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na niepełnosprawność zorganizowano zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność

3a) W 4 szkołach zajęcia korekcyjne wad postawy prowadzone były na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 14,81% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 2 szkołach podstawowych, co stanowi 11,11% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 2 gimnazjach, co stanowi 25% ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 4 szkołach zajęcia korekcyjne wad postawy realizowane były zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 14,81% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 2 szkołach podstawowych, co stanowi 11,11% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 2 gimnazjach, co stanowi 25% ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 4 szkołach realizacja zajęć korekcyjnych wad postawy była potwierdzona w dzienniku zajęć rewalidacyjnych, co stanowi 14,81% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 2 szkołach podstawowych, co stanowi 11,11% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 2 gimnazjach, co stanowi 25% ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 4 szkołach zajęcia korekcyjne wad postawy realizowane były dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na

niepełnosprawność, zgodną z § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490 oraz z 2010 r. poz. 982), co stanowi 14,81% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 2 szkołach podstawowych, co stanowi 11,11% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 2 gimnazjach, co stanowi 25 % ogółu kontrolowanych gimnazjów.

3b) W 14 szkołach zajęcia korygujące wady mowy prowadzone były na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 51,85% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 13 szkołach podstawowych, co stanowi 72,22% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 1 gimnazjum, co stanowi 12,5% ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 14 szkołach zajęcia korygujące wady mowy realizowane były zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 51,85% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 13 szkołach podstawowych, co stanowi 72,22% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 1 gimnazjum, co stanowi 12,5% ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 14 szkołach realizacja zajęć korygujących wady mowy była potwierdzona w dzienniku zajęć rewalidacyjnych, co stanowi 51,85% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 13 szkołach podstawowych, co stanowi 72,22% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 1 gimnazjum, co stanowi 12,5 % ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 14 szkołach zajęcia korygujące wady mowy realizowane były dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, zgodną z § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490 oraz z 2010 r. poz. 982), co stanowi 51,85% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 13 szkołach podstawowych, co stanowi 72,22% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 1 gimnazjum, co stanowi 12,5 % ogółu kontrolowanych gimnazjów.

3c) W 4 szkołach zajęcia orientacji przestrzennej i poruszania się prowadzone były na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 14,81% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 2 szkołach podstawowych, co stanowi 11,11% ogółu kontrolowanych szkół

- podstawowych;
- w 2 gimnazjach, co stanowi 25% ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 4 szkołach zajęcia orientacji przestrzennej i poruszania się realizowane były zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 14,81% ogółu szkół, w tym:

- w 2 szkołach podstawowych, co stanowi 11,11% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 2 gimnazjach, co stanowi 25% ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 4 szkołach realizacja zajęć orientacji przestrzennej i poruszania się była potwierdzona w dzienniku zajęć rewalidacyjnych, co stanowi 14,81% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 2 szkołach podstawowych, co stanowi 11,11% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 2 gimnazjach, co stanowi 25 % ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 4 szkołach zajęcia orientacji przestrzennej i poruszania się były dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, zgodną z § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490 oraz z 2010 r. poz. 982), co stanowi 14,81% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 2 szkołach podstawowych, co stanowi 11,11% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 2 gimnazjach, co stanowi 25% ogółu kontrolowanych gimnazjów.

3d) W 1 szkole nauka języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji prowadzona była na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 3,70% ogółu kontrolowanych szkół, w tym:

- w 1 gimnazjum, co stanowi 12,5 % ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 1 szkole nauka języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji realizowana była zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 3,70% ogółu szkół, w tym:

- w 1 gimnazjum, co stanowi 12,5 % ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 1 szkole realizacja nauki języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji była potwierdzona w dzienniku zajęć rewalidacyjnych, co stanowi 3,70% ogółu szkół, w tym:

- w 1 gimnazjum, co stanowi 12,5 % ogółu kontrolowanych gimnazjów.

W 1 szkole nauka języka migowego lub innych alternatywnych metod komunikacji była realizowana dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, zgodną z § 1 rozporządzenia

Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490 oraz z 2010 r. poz. 982), co stanowi 3,70% ogółu szkół, w tym:

- w 1 gimnazjum, co stanowi 12,5 % ogółu kontrolowanych gimnazjów.

3e) W 24 szkołach prowadzone były inne zajęcia rewalidacyjne wynikające z programów rewalidacji na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 88,89% ogółu szkół, w tym:

- w 15 szkołach podstawowych, co stanowi 83,33% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 8 gimnazjach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 1 zasadniczej szkole zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych zasadniczych szkół zawodowych.

W 24 szkołach inne zajęcia rewalidacyjne wynikające z programów rewalidacji realizowane były zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 88,89% ogółu szkół, w tym:

- w 15 szkołach podstawowych, co stanowi 83,33% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 8 gimnazjach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 1 zasadniczej szkole zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych zasadniczych szkół zawodowych.

W 24 szkołach inne zajęcia rewalidacyjne wynikające z programów rewalidacji były potwierdzone w dzienniku zajęć rewalidacyjnych, co stanowi 88,89% ogółu szkół, w tym:

- w 15 szkołach podstawowych, co stanowi 83,33% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 8 gimnazjach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 1 zasadniczej szkole zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych zasadniczych szkół zawodowych.

W 24 szkołach inne zajęcia rewalidacyjne wynikające z programów rewalidacji były realizowane dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, zgodną z § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490 oraz z 2010 r. poz. 982), co stanowi 88,89% ogółu szkół, w tym:

- w 15 szkołach podstawowych, co stanowi 83,33% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 8 gimnazjach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 1 zasadniczej szkole zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych zasadniczych szkół zawodowych.

CZĘŚĆ B

Wypełniana dla uczniów, dla których obowiązuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204).

4) Zajęcia rewalidacyjne dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na niepełnosprawność, zorganizowano zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność

W 18 szkołach zajęcia rewalidacyjne realizowane były zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym z uwagi na niepełnosprawność, co stanowi 66,67% ogółu szkół, w tym:

- w 6 I klasach szkoły podstawowej, co stanowi 54,55% kontrolowanych I klas szkół podstawowych;
- w 7 IV klasach szkoły podstawowej, co stanowi 63,64% kontrolowanych IV klas szkół podstawowych;
- w 6 I klasach gimnazjum, co stanowi 75% ogółu kontrolowanych I klas gimnazjum;
- w 1 I klasie zasadniczej szkoły zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych I klas zasadniczych szkół zawodowych.

W 18 szkołach realizacja zajęć rewalidacyjnych została potwierdzona w dzienniku zajęć rewalidacyjnych, co stanowi 66,67% ogółu szkół, w tym:

- w 6 I klasach szkoły podstawowej, co stanowi 54,55% kontrolowanych I klas szkół podstawowych;
- w 7 IV klasach szkoły podstawowej, co stanowi 63,64% kontrolowanych IV klas szkół podstawowych;
- w 6 I klasach gimnazjum, co stanowi 75% ogółu kontrolowanych I klas gimnazjum;
- w 1 I klasie zasadniczej szkoły zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych I klas zasadniczych szkół zawodowych.

W 18 szkołach tygodniowy wymiar godzin realizowanych zajęć rewalidacyjnych dla ucznia wynosił po 2 godziny na ucznia, co stanowi 66,67% ogółu szkół, w tym:

- w 6 I klasach szkoły podstawowej, co stanowi 54,55% kontrolowanych I klas szkół podstawowych;
- w 7 IV klasach szkoły podstawowej, co stanowi 63,64% kontrolowanych IV klas szkół podstawowych;
- w 6 I klasach gimnazjum, co stanowi 75% ogółu kontrolowanych I klas gimnazjum;
- w 1 I klasie zasadniczej szkoły zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych I klas zasadniczych szkół zawodowych.

W 18 szkołach minimalny wymiar godzin realizowanych zajęć rewalidacyjnych dla ucznia, był zgodny z § 2 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach

publicznych (Dz. U. poz. 204), co stanowi 66,67% ogółu szkół, w tym:

- w 6 I klasach szkoły podstawowej, co stanowi 54,55% kontrolowanych I klas szkół podstawowych;
- w 7 IV klasach szkoły podstawowej, co stanowi 63,64% kontrolowanych IV klas szkół podstawowych;
- w 6 I klasach gimnazjum, co stanowi 75% ogółu kontrolowanych I klas gimnazjum;
- w 1 I klasach zasadniczej szkoły zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych I klas zasadniczych szkół zawodowych.

W 18 szkołach inne zajęcia rewalidacyjne wynikające z programów rewalidacji były realizowane dla uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na niepełnosprawność, zgodną z § 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490 oraz z 2010 r. poz. 982), co stanowi 66,67% ogółu szkół, w tym:

- w 6 I klasach szkoły podstawowej, co stanowi 54,55% kontrolowanych I klas szkół podstawowych;
- w 7 IV klasach szkoły podstawowej, co stanowi 63,64% kontrolowanych IV klas szkół podstawowych;
- w 6 I klasach gimnazjum, co stanowi 75% ogółu kontrolowanych I klas gimnazjum;
- w 1 I klasach zasadniczej szkoły zawodowej, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych I klas zasadniczych szkół zawodowych.

Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom szkół/placówek 3 zaleceń.

Zalecenia wydano 3 (11,11%) dyrektorom kontrolowanych szkół podstawowych.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do:

1. *zorganizowania zajęć rewalidacyjnych dla ucznia/uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z uwagi na niepełnosprawność, zgodnie z § 4 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych i integracyjnych (Dz. U. Nr 228, poz. 1490, oraz z 2010 r. poz. 982) i § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 15, poz. 142, z późn. zm.) oraz § 2 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 lutego 2012 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych (Dz. U. poz. 204).* – 3.

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

Wnioski z analizy wyników zostaną sformułowane po zakończeniu kontroli.

3.1.2.9 Kontrola w zakresie w zakresie organizowania i realizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz publicznych i niepublicznych poradniach psychologiczno-pedagogicznych i ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.

Celem kontroli była ocena zgodności z przepisami prawa organizacji i realizacji zajęć rewalidacyjno – wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo w stopniu głębokim.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 100 % publicznych przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów oraz publicznych i niepublicznych poradni psychologiczno–pedagogicznych i ośrodków rewalidacyjno–wychowawczych, w których zorganizowano zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze.

Kontrolą zostały objęte wszystkie publiczne przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja oraz publiczne i niepubliczne poradnie psychologiczno–pedagogiczne i ośrodki rewalidacyjno - wychowawcze znajdujące się na obszarze województwa mazowieckiego, w których zorganizowano zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze.

Kontrola została zrealizowana w okresie od 1 grudnia 2012 r. do 31 stycznia 2013 roku.

Opis danych i ich analiza

Kontrolą objęto 283 szkoły i placówki, co stanowi 100% ogółu wszystkich szkół i placówek w województwie nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty, w tym:

- 10 przedszkoli, w których zorganizowano zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze;
- 207 szkół podstawowych, w których zorganizowano zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze;
- 60 gimnazjów, w których zorganizowano zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze;
- 6 ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w których zorganizowano zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze, w tym:
  - 2 publiczne ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze, co stanowi 33,33 (%) ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w których zorganizowano zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze,
  - 4 niepubliczne ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze, co stanowi 66,67 (%) ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w których zorganizowano zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze.

1. Informacja o liczbie dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim objętych zajęciami rewalidacyjno-wychowawczymi

Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wynosi ogółem 1007, w tym:

- 26 w przedszkolach;
- 708 w szkołach podstawowych;
- 107 w gimnazjach;
- 166 w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych ogółem, w tym:
  - 44 w publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych,
  - 122 w niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.

Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie zespołowych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych 453, co stanowi 44,99% ogółu wszystkich orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:

- 11 w przedszkolach;
- 282 w szkołach podstawowych;
- 30 w gimnazjach;
- 130 w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, tym:
  - 38 w publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych,
  - 92 w niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.

Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych ogółem 554, co stanowi 55,01 % ogółu wszystkich orzeczeń o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:

- 15 w przedszkolach;
- 426 w szkołach podstawowych;
- 77 w gimnazjach;
- 36 w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - 6 w publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych,
  - 30 w niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych.

2. Zaplanowanie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w arkuszu organizacji odpowiednio przedszkola, szkoły lub placówki na rok szkolny 2012/2013

W 283 szkołach/placówkach zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze zostały uwzględnione w arkuszu organizacji na rok szkolny 2012/2013, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych szkół/placówek, w tym:

- w 10 przedszkolach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 207 szkołach podstawowych, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 60 gimnazjach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 6 w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 2 publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100 % kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
  - w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100 % kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

3. Okres realizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

W 283 szkołach/placówkach zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze prowadzone były przez okres wskazany w orzeczeniu o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych szkół/placówek, w tym:

- w 10 przedszkolach, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 207 szkołach podstawowych, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 60 gimnazjach, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 6 ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 2 publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100 % kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
  - w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100 % kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

4. Organizacja zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

W 283 szkołach/placówkach dyrektor zorganizował zespołowe lub indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze zgodnie z formą wskazaną w orzeczeniu o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych szkół/placówek, w tym:

- w 10 przedszkolach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 207 szkołach podstawowych, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 60 gimnazjach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 6 ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 2 publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
  - w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

5. Wymiar zajęć rewalidacyjno – wychowawczych

W 282 kontrolowanych szkołach/placówkach liczba zespołowych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wynosiła dla każdego zespołu 4 godziny dziennie, w tym:

- w 10 przedszkolach, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 206 szkołach podstawowych, co stanowi 99,52 % ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 60 gimnazjach, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 6 ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100 % ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 2 w publicznych ośrodkach rewalidacyjno- wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,

- w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

W 260 kontrolowanych szkołach/placówkach liczba indywidualnych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wynosiła 2 godziny dziennie dla każdego uczestnika zajęć, w tym:

- w 9 przedszkolach, co stanowi 90% ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 189 szkołach podstawowych, co stanowi 91,30% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 57 gimnazjach, co stanowi 95 % ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- 5 w ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 83,33% ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 1 publicznym ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym, co stanowi 50 % kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
  - w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100 % kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

6. Liczba osób w zespole

W 280 kontrolowanych szkołach/placówkach liczba osób w zespole zespołowych zajęć rewalidacyjno wychowawczych wynosiła od 2 do 4, w tym:

- w 10 przedszkolach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 206 szkołach podstawowych, co stanowi 99,52% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 59 gimnazjach, co stanowi 98,33% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 5 ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 83,33% ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 1 publicznym ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym, co stanowi 50% kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
  - w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

7. Liczba nauczycieli prowadzących zespołowe zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze

Prowadzenie zespołowych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych powierzono:

- jednemu nauczycielowi w 44 szkołach/placówkach,
- dwóm nauczycielom w 13 szkołach/placówkach,
- trzem nauczycielom w 2 szkołach/placówkach,
- czterem i więcej nauczycielom w 4 szkołach/placówkach.

8. Liczba nauczycieli prowadzących indywidualne zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze

Prowadzenie indywidualnych zajęć rewalidacyjno – wychowawczych powierzono:

- jednemu nauczycielowi w 212 szkołach/placówkach,
- dwóm nauczycielom w 56 szkołach/placówkach,
- trzem nauczycielom w 24 szkołach/placówkach,
- czterem i więcej nauczycielom w 15 szkołach/placówkach.

9. Opieka w czasie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

W 58 szkołach/placówkach opiekę w czasie prowadzenia zespołowych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych sprawuje pomoc nauczyciela, co stanowi 100 % kontrolowanych szkół, w których prowadzone są zajęcia zespołowe i 20,57 % ogółu kontrolowanych szkół/placówek, w tym:

- w 2 przedszkolach, co stanowi 20% ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 41 szkołach podstawowych, co stanowi 19,81% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 9 gimnazjach, co stanowi 15% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 6 ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 2 publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
  - w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

10. Indywidualny program zajęć

W 282 szkołach/placówkach dla każdego uczestnika zespołowych lub indywidualnych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych opracowano indywidualny program zajęć, co stanowi 99,44% kontrolowanych szkół/placówek, w tym:

- w 10 przedszkolach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 206 szkołach podstawowych, co stanowi 99,52% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 60 gimnazjach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 6 ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 2 publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
  - w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

W 275 szkołach/placówkach indywidualny program zajęć został opracowany przez nauczyciela lub nauczycieli prowadzących te zajęcia we współpracy z psychologiem na podstawie wskazań zawartych w orzeczeniu o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 97,17% kontrolowanych szkół/placówek.

W 1 szkole/placówce indywidualny program zajęć został opracowany przez innego nauczyciela niż prowadzący te zajęcia, co stanowi 0,35% kontrolowanych szkół/placówek.

W 8 szkołach/placówkach opracowano indywidualny program zajęć bez współpracy z psychologiem, co stanowi 2,83% kontrolowanych szkół/placówek.

W 282 szkołach/placówkach zespołowe lub indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze obejmowały wszystkie wymagane prawem obszary zajęć, co stanowi 99,65% kontrolowanych szkół/placówek.

Natomiast w 1 szkole zespołowe lub indywidualne zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze nie obejmowały wszystkich wymaganych prawem obszarów zajęć, co stanowi 0,35% kontrolowanych szkół/placówek.

Najczęściej występujące braki dotyczyły następujących obszarów zajęć:

- a) naukę nawiązywania kontaktów w sposób odpowiedni do potrzeb i możliwości uczestnika;
- b) kształtowanie umiejętności współżycia w grupie.

11. Dziennik zajęć rewalidacyjno-wychowawczych

W 283 szkołach/placówkach prowadzi się dziennik zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych szkół/placówek, w tym:

- w 10 przedszkolach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 207 szkołach podstawowych, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;
- w 60 gimnazjach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 6 ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych co stanowi 100% ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 2 publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
  - w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

W dziennikach zajęć rewalidacyjno - wychowawczych 283 szkół/placówek, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych szkół/placówek uzupełniono wszystkie wymagane prawem dane.

12. Zeszyt obserwacji

W 279 szkołach/placówkach, co stanowi 98,59% ogółu kontrolowanych szkół/placówek dla każdego uczestnika zespołowych lub indywidualnych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych prowadzony jest odrębny zeszyt obserwacji, w tym:

- w 10 przedszkolach, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych przedszkoli;
- w 205 szkołach podstawowych, co stanowi 99,03% ogółu kontrolowanych szkół podstawowych;

- w 58 gimnazjach, co stanowi 96,67% ogółu kontrolowanych gimnazjów;
- w 6 ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% ogółu kontrolowanych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych, w tym:
  - w 2 publicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych publicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych,
  - w 4 niepublicznych ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych, co stanowi 100% kontrolowanych niepublicznych ośrodków rewalidacyjno-wychowawczych.

W zeszytach obserwacji 275 szkół/placówek wpisano określone prawem informacje co stanowi 97,17% ogółu kontrolowanych szkół/placówek.

Natomiast w 8 szkołach/placówkach w zeszytach obserwacji nie wpisano określonych prawem informacji, co stanowi 2,83% kontrolowanych szkół/placówek.

Najczęściej nie wpisano informacji dotyczących:

- a) napędu – aktywności nie kierowanej (własnej),
- b) opanowywania nowych umiejętności (tempo, trwałość, stopień trudności),
- c) zachowań trudnych (opis tych zachowań oraz sytuacji, w których występują reakcje nauczyciela, zmiany w zachowaniu).

Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom szkół/placówek 49 zaleceń.

Zalecenia wydano 36 (12,72%) dyrektorom kontrolowanych szkół/placówek, z tego najmniej:

- 1 (10%) dyrektorowi przedszkola – 2 zalecenia (4,08%)
- a najwięcej 24 (11,59%) dyrektorom szkół podstawowych – 33 zalecenia (67,34%).

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do:

1. *organizowania indywidualnych zajęć rewalidacyjno-wychowawczych w wymiarze 2 godziny dziennie dla każdego uczestnika zajęć zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 1997 r. w sprawie zasad organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim (Dz. U. Nr 14, poz. 76), – 23.*
2. *wpisywania do zeszytu obserwacji informacji wymaganych na podstawie § 10 ust. 3 zgodnie z § 10 ust. 3 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 1997 r. w sprawie zasad organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim (Dz. U. Nr 14, poz. 76), - 8.*
3. *prowadzenia odrębnego zeszytu obserwacji dla każdego uczestnika zajęć zgodnie z § 10 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 1997r. w sprawie zasad organizowania zajęć rewalidacyjno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim (Dz. U. Nr 14, poz. 76),- 4.*

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

1. Zajęcia rewalidacyjno – wychowawcze organizowane w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjach oraz ośrodkach rewalidacyjno-wychowawczych realizowane są zgodnie z przepisami, wykazane nieprawidłowości dotyczą liczby uczniów w grupach na zajęciach zespołowych.

3.1.2.10 Kontrola prawidłowości nadzorowania przez dyrektora publicznej szkoły podstawowej spełniania przez dzieci pięcioletnie i sześciolatnie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego

Celem kontroli była ocena prawidłowości sprawowania przez dyrektorów publicznych szkół podstawowych nadzoru nad spełnianiem przez dzieci pięcioletnie i sześciolatnie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego.

Zaplanowano przeprowadzenie kontroli w 10 % publicznych szkół podstawowych, dla których ustalono obwód.

Kontrolą zostały objęte publiczne szkoły podstawowe, dla których ustalono obwód, znajdujące się na obszarze województwa mazowieckiego.

Kontrola została zrealizowana w okresie od 1 października do 30 listopada 2012 roku.

Opis danych i ich analiza

Kontrolą objęto 147 publicznych szkół podstawowych, dla których ustalono obwód, spośród 1418 ww. szkół nadzorowanych przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty.

Informacje o realizacji przez dyrektorów publicznych szkół podstawowych nadzoru nad spełnianiem przez dzieci pięcioletnie i sześciolatnie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego.

1) 147 kontrolowanych szkół podstawowych posiada ewidencję dzieci pięcioletnich i sześciolatnich z roczników objętych obowiązkiem rocznego przygotowania przedszkolnego w roku szkolnym, którego dotyczyła kontrola, sporządzoną na podstawie informacji o aktualnym stanie i zmianach w ewidencji dzieci i młodzieży przekazanej przez wójtów, burmistrzów, prezydentów.

W 144 (97,96%) kontrolowanych szkołach są prowadzone księgi ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego zamieszkałych w obwodzie ww. szkół. W 3 (2,04%) szkołach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ksiąg ewidencji.

Najczęściej stwierdzano nieprawidłowości polegają na:

- braku wpisów dotyczących informacji o przedszkolu lub oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego, w tym o przedszkolu za granicą lub przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce, albo miejscu realizacji zajęć

rewalidacyjno-wychowawczych (dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim), w których dziecko spełnia obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego – 24 przypadków;

- braku wpisów dotyczących danych osobowych dzieci oraz rodziców – 8 przypadków;

2) Na 6312 dzieci pięcioletnich zamieszkałych w obwodzie danej szkoły podstawowej 494 nie realizuje obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego (obowiązku szkolnego);

Na 6281 dzieci sześcioletnich zamieszkałych w obwodzie danej szkoły podstawowej 197 nie realizuje obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego.

W przypadkach niespełniania przez dzieci pięcio- i sześciolatnie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego, dyrektorzy 147 kontrolowanych szkół podejmowali działania, do których najczęściej należały:

- pisemne lub telefoniczne zapytanie do dyrektorów innych szkół/przedszkoli – 328 podjętych działań;
- próba nawiązania kontaktu z rodzicami dziecka (telefonicznego, pisemnego itp.) w celu uzyskania informacji o spełnianiu obowiązku przez dziecko – 349 podjętych działań;
- przeprowadzanie wywiadu w środowisku zamieszkania dziecka – 197 podjętych działań;
- inne działania – (182):
  - próba nawiązania kontaktu z dalszą rodziną dziecka
  - dotarcie do rodziców dziecka za pośrednictwem policji
- powiadomienie organu prowadzącego o wyczerpaniu możliwości ustalenia miejsca zamieszkania dziecka – 56 przypadków.

Nie wystąpiły przypadki, w których dyrektor nie podjął żadnych działań.

3) Spośród 6312 dzieci pięcioletnich zamieszkałych w obwodach kontrolowanych szkół 5818 dzieci zostało objętych indywidualnym obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym.

Spośród 6281 dzieci sześcioletnich zamieszkałych w obwodach kontrolowanych szkół 4704 dzieci zostało objętych indywidualnym obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym.

4) 1380 dzieci sześcioletnich zamieszkałych w obwodach kontrolowanych szkół rozpoczęło naukę w klasach pierwszych ww. szkół;

463 dzieci sześcioletnich zamieszkałych poza obwodem kontrolowanych szkół rozpoczęło naukę w klasach pierwszych kontrolowanych szkół podstawowych.

Analiza wyników kontroli wskazuje, iż dyrektorzy 117 (79,59%) kontrolowanych szkół prawidłowo nadzorują spełnianie przez dzieci pięcio- i sześciolatnie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego lub obowiązku szkolnego.

Odnotowane nieprawidłowości w kontrolowanym zakresie najczęściej dotyczyły:

- prowadzenia księgi ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązkowi szkolnemu, zamieszkałych w obwodzie szkoły.

Zalecenia, uwagi i wnioski zawarte w protokołach kontroli oraz spostrzeżenia kontrolujących.

Wyniki przeprowadzonych kontroli były podstawą do wydania dyrektorom publicznych szkół podstawowych 33 zaleceń.

Zalecenia wydano dyrektorom 30 (20,41 %) kontrolowanych szkół podstawowych.

Najczęściej wydawane zalecenia dotyczyły zobowiązania dyrektorów do:

1. *prorowadzenia księgi ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązkowi szkolnemu, zamieszkałych w obwodzie szkoły, zgodnie z § 3a ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Nr 23, poz. 225, z późn. zm.)*
2. *prorowadzenia księgi ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego i obowiązkowi szkolnemu, zamieszkałych w obwodzie szkoły, zgodnie z § 3a ust. 2 pkt 1 i 2 lit. a-c rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Nr 23, poz. 225, z późn. zm.), a tym samym usunięcie uchybień w księdze ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi rocznego przygotowania przedszkolnego, zamieszkałych w obwodzie szkoły, w zakresie wpisów dotyczących (odpowiednio):*
  1. *danych osobowych dziecka oraz rodziców,*
  2. *informacji o przedszkolu, oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub innej formie wychowania przedszkolnego, w tym o przedszkolu za granicą lub przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce, albo miejscu realizacji zajęć rewalidacyjno-wychowawczych (dla dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim), w którym dziecko spełnia obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego,*
  3. *informacji o spełnianiu przez dziecko obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem, oddziałem przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej lub inną formą wychowania przedszkolnego, ze wskazaniem zezwolenia dyrektora przedszkola lub szkoły podstawowej, na podstawie którego dziecko spełnia obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego w tej formie,*
  4. *informacji o objęciu dziecka w wieku powyżej 6 lat, posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, wychowaniem przedszkolnym, ze wskazaniem tego orzeczenia.*

Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli:

1. Brak wpisów do ksiąg ewidencji informacji o miejscu spełniania przez dziecko obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego świadczy o niedostatecznej komunikacji między dyrektorami przedszkoli i szkół podstawowych w danym obwodzie.

2. Nie odnotowano przypadków niepodjęcia przez dyrektorów szkół działań mających na celu wyjaśnienie przyczyn niespełniania przez dzieci pięcioletnie i sześcioletnie obowiązkowego przygotowania przedszkolnego.

3.1.3. Wnioski z kontroli planowych

a) wynikające z analizy wyników kontroli:

- wskazujące na potrzeby w zakresie wspomagania pracy szkół i placówek, określające zakres wspomagania:

1. Wspomaganie dyrektorów szkół w zakresie zgodności prowadzenia dokumentacji przebiegu nauczania z przepisami prawa.

- wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:

1. Zatrudnianie w szkołach niepublicznych nauczycieli obowiązkowych zajęć edukacyjnych zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami.

2. Organizacja pracy świetlicy w szkole podstawowej z uwzględnieniem liczby uczniów podczas zajęć.

3. Realizacja podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego przez przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne.

4. Nadzorowanie przez dyrektora publicznej szkoły podstawowej spełniania przez dzieci pięcioletnie i sześcioletnie rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego.

b) dotyczące organizacji kontroli:

1. Przy planowaniu kontroli na kolejny rok szkolny umożliwienie elastycznego podejścia do ustalonego terminu przeprowadzania kontroli.

2. Usprawnienie działania platformy SEO w zakresie kontroli planowych w odniesieniu do dostępności narzędzi (terminowe ukazywanie się arkuszy kontroli), zgodności zamieszczanych informacji w generowanych arkuszach i protokołach kontroli.

3.2 Kontrole doraźne

Kontrole doraźne są przeprowadzane przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny w sytuacji, gdy zaistnieje potrzeba przeprowadzenia w szkole lub placówce działań nieuwjętych w planie nadzoru pedagogicznego.

3.2.1. Ogólne informacje o przeprowadzonych kontrolach doraźnych

W roku szkolnym 2012/2013 (od 1 września 2012 r. do 31 maja 2013r.) pracownicy Kuratorium Oświaty w Warszawie przeprowadzili 1024 kontrole doraźnych w 1024 spośród 6655 nadzorowanych szkół i placówek. Kontrole te zostały przeprowadzone w szkołach i placówkach kierowanych przez 1015 dyrektorów.

W tabeli poniżej przedstawiono informację o obszarach, w jakich kontrole doraźne zostały przeprowadzone w roku szkolnym 2012/2013.

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli*:	Liczba kontroli w:						RAZEM
	przedszkolach	szkołach dla dzieci i młodzieży			szkołach dla dorosłych	placówkach	
		szkołach podstawowych	gimnazjach	szkołach ponadgimnazjalnych			
• zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	25	37	19	34	12	2	129
• realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	26	41	15	41	16	5	144
• przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	6	35	27	60	21	1	150
• przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	73	61	26	36	19	4	219
• przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	29	32	16	13	0	8	98
• zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	31	105	22	26	1	7	192
• przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty	0	21	4	5	60	1	91
• inne	142	204	67	88	17	66	584
* Kontrole obejmujące zagadnienia z wielu obszarów zostały wskazane przy każdym obszarze, którego dotyczą.							

3.2.2. Informacje dotyczące organizacji i przeprowadzania kontroli doraźnych

Przyczyną zarządzenia przez kuratora oświaty kontroli doraźnej w szkole lub placówce jest stwierdzenie potrzeby przeprowadzenia w tej szkole lub placówce działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego. Takie stwierdzenie może nastąpić na skutek wniosku pomiotu zewnętrznego lub na skutek analizy przez kuratora oświaty dotychczasowych wyników nadzoru pedagogicznego nad szkołą lub placówką. Podmioty wnioskujące o zarządzenie w roku szkolnym 2012/2013 kontroli doraźnych w szkołach lub placówkach przedstawiono w tabeli.

Liczba kontroli doraźnych przeprowadzonych	Liczba kontroli w:						
	przedszkolach	szkołach dla dzieci i młodzieży			szkołach dla dorosłych	placówkach	RAZEM
		szkołach podstawowych	gimnazjach	szkołach ponadgimnazjalnych			
a) na wniosek, prośbę, w związku z informacją pozyskaną od:							
• organu prowadzącego szkołę lub placówkę	34	34	26	34	1	2	131
• prokuratury	0	0	1	0	0	0	1
• Rzecznika Praw Obywatelskich	0	0	0	0	0	0	0
• rodziców	37	67	29	29	0	4	166
• uczniów	0	0	0	5	6	0	11
• nauczycieli	1	9	0	1	1	2	14
• Rzecznika Praw Dziecka	9	5	2	1	0	6	23
• innych podmiotów, w tym: MEN	20 14	70 33	11 3	6 1	16 2	7 1	130 54
b) na skutek stwierdzenia przez Kuratora Oświaty potrzeby przeprowadzenia kontroli doraźnej	142	169	45	59	73	60	548
RAZEM KONTROLI DORAŻNYCH	243	354	114	135	97	81	1024

Kontrole doraźne były prowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego, co zaprezentowano w tabeli.

1.	Liczba kontroli doraźnych, w tym:	
	a) przeprowadzonych przez:	
	• jedną osobę	867
	• zespół dwuosobowy	156
	• zespół więcej niż dwuosobowy	1
	RAZEM KONTROLI DORAŻNYCH	1024
	b) przeprowadzonych na podstawie imiennych upoważnień.	1024
2.	Liczba sporządzonych przez kontrolujących protokołów kontroli:	
	a) w terminie 7 dni od dnia zakończenia kontroli	1021
	b) w terminie dłuższym niż 7 dni od dnia zakończenia kontroli.	3
	RAZEM PROTOKOŁÓW	1024

3.2.3. Wyniki kontroli doraźnych (liczba zaleceń wydanych w obszarach wynikających z art. 33 ust. 2 ustawy o systemie oświaty – najczęściej wydawane zalecenia)

Obszary funkcjonowania szkół i placówek będące przedmiotem kontroli	Liczba zaleceń
zgodność zatrudniania nauczycieli z wymaganymi kwalifikacjami	23
realizacja podstaw programowych i ramowych planów nauczania	50
przestrzeganie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów oraz prowadzenia egzaminów, a także przestrzeganie przepisów dotyczących obowiązku szkolnego i obowiązku nauki	115
przestrzeganie statutu szkoły lub placówki	129
przestrzeganie praw dziecka i praw ucznia	43
zapewnienie uczniom bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.	85
przestrzeganie przez szkołę niepubliczną przepisów art. 7 ust. 3 ustawy o systemie oświaty	28
inne	489
RAZEM	962

3.2.4. Wnioski wynikające z analizy wyników kontroli doraźnych

1. wskazujące na potrzeby w zakresie planowania nadzoru pedagogicznego:
  - 1) przeprowadzenie kontroli w zakresie planowania i realizowania nadzoru pedagogicznego przez dyrektora szkoły,
  - 2) monitorowanie sposobów komunikowania się przedszkola, szkoły, placówki z rodzicami (ustalenia form, dokumentowania spotkań, przekazywania informacji o rozwoju dziecka, rozwiązywania konfliktów i skarg na terenie przedszkola),
  - 3) uwzględnienie w kontrolach planowych tematyki zgodności statutu przedszkola, szkoły, placówki z obowiązującymi przepisami,
  - 4) monitorowanie przestrzegania przez dyrektorów przepisów związanych z organizowaniem i przeprowadzaniem egzaminów klasyfikacyjnych,
  - 5) kontynuowanie kontroli w zakresie przestrzegania przepisów organizacji kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, w tym udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

4. Wspomaganie

4.1 Informacje opisujące działania Kuratora Oświaty w zakresie wspomaganie szkół i placówek

4.1.1. Przygotowywanie i podawanie do publicznej wiadomości na stronie internetowej Kuratorium analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego, w tym wniosków z ewaluacji zewnętrznych i kontroli

Sposób dokonywania analiz wyników sprawowanego nadzoru pedagogicznego i wniosków:

a) opracowywanie analiz:

- bieżących,
- okresowych,
- całościowych,

b) zakres analiz:

- tematyka kontroli,
- tematyka ewaluacji,
- zalecenia,
- uwagi,
- oceny spełniania przez poszczególne typy szkół i placówek wymagań państwa określonych w załączniku do rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego,
- wnioski z ewaluacji,
- wyniki monitorowania

c) źródła wyników:

- arkusze zbiorcze kontroli planowych,
- arkusze kontroli doraźnych,
- raporty z ewaluacji całościowych,
- raporty z ewaluacji problemowych,
- ankiety monitorowania.

Sposoby podawania do publicznej wiadomości wyników i wniosków ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego:

- w formie publikacji na stronie internetowej,
- w czasie okresowych narad, konferencji.

4.1.2. Upowszechnianie przykładów dobrych praktyk

1. Przyjęte w Kuratorium zasady uznawania działań szkół i placówek za dobre praktyki, godne upowszechniania – przyjęte kryteria:

- niestandardowość działań / innowacyjność projektów,
- pozytywne efekty, rezultaty dobrej praktyki,

- celowość i skuteczność (cele i czas realizacji, rozwiązanie konkretnego problemu),
- ukierunkowanie na rozwój dzieci / uczniów.

2. Zaproponowane przykłady dobrych praktyk do szerszego upowszechnienia wraz ze wskazaniem ich tematyki.

a) Tematyka: projekt „Literackie poniedziałki”

Projekt powstał z myślą o sześciolatkach rozpoczynających naukę szkole w celu wspierania ich rozwoju emocjonalnego poprzez stałe i systematyczne spotkania z książką aktywizujące ich rozwój intelektualny i emocjonalny, budzące wrażliwość estetyczną, sprzyjające rozwijaniu postaw twórczych oraz wyzwajające różne formy ekspresji.

Projekt realizowany jest w ciągu całego roku szkolnego i przewiduje zorganizowanie cyklicznych zajęć poświęconych literaturze dziecięcej i jej twórcom. W poszczególnych miesiącach dzieciom przybliżana jest sylwetka danego autora oraz wybrane pozycje z jego dorobku.

Podczas „Poczytanek” nauczycielki lub chętni rodzice czytają dzieciom fragmenty wybranych dzieł. W trakcie zajęć dzieci angażują się w różne formy aktywności takie jak konkursy plastyczne, mini teatryki pod nazwą „Czuję bajkę”, opowieści ruchowe, konkursy z zagadkami dotyczącymi konkretnych utworów literackich. Projekt przewiduje także zorganizowanie międzyprzedszkolnego konkursu recytatorskiego pt.: „Bajkolandia” oraz konkursu plastycznego pt.: „Mój ulubiony bohater literacki”.

Cele i działania:

- rozbudzanie zainteresowania literaturą,
- kształtowanie wrażliwości na piękno żywego słowa oraz kulturę języka,
- kształtowanie poczucia szacunku do książek,
- aktywizowanie rozwoju intelektualnego i emocjonalnego dzieci, budzenie wrażliwości estetycznej, rozwijanie postaw twórczych oraz wyzwajanie różnych form ekspresji,
- zaangażowanie rodziców w realizację projektu.

Planowane efekty:

- słownictwo dzieci wzbogaci się, wzrosną zainteresowania czytelnicze, dzięki czemu dzieci chętniej będą sięgać po książki,
- regularne kontakty dziecka z literaturą wpłyną korzystnie na kształtowanie cech społecznych oraz ich umiejętności życia w grupie.

b) Tematyka: „101 sposobów na ratowanie Ziemi” - projekt realizowany w ramach europejskiego programu e-twinning.

W projekcie oprócz Polski wzięły udział również inne kraje: Malta, Grecja, Słowenia i Słowacja. Pierwszym etapem było poznanie grup biorących udział w projekcie oraz zdobycie informacji na temat krajów ich pochodzenia. Celem

projektu było podniesienie i rozwinięcie świadomości ekologicznej dzieci dzięki: spotkaniom z ekologiem, poznaniem zadań ekologa, świadomej segregacji odpadów, napisaniem opowiadania o ekologii, przetłumaczeniem go na język angielski i umieszczeniem na platformie e Twining tak, aby dzieci z różnych państw mogły przeczytać tę historię. Nagrywanie filmów, robienie zdjęć podczas wykonywania prac plastycznych i umieszczanie ich na platformie Twinspace to dzielenie się osiągnięciami z partnerami z innych krajów.

Cele i działania projektu:

- współpraca z innymi krajami europejskimi,
- rozbudzanie zainteresowań tematyką ekologiczną,
- wyrabianie myślenia przyczynowo – skutkowego,
- uwrażliwianie dzieci na zachowanie czystości w otoczeniu,
- kształtowanie właściwych nawyków dotyczących ochrony środowiska.

Planowane efekty:

- dzieci poznają kraje europejskie,
- pogłębiają wiedzę związaną z tematyką ekologiczną,
- poznają podstawowe zasady ochrony przyrody.

3. Sposoby upowszechniania dobrych praktyk w działaniach wspomagających:

- publikowanie na stronie internetowej kuratorium (w tym również tworzenie „baz dobrych praktyk” lub „Banku dobrych praktyk”),
- promowanie dobrych praktyk podczas organizowanych konferencji, narad i uroczystości,
- przekazywanie szkołom i placówkom informacji o podejmowanych przedsięwzięciach i możliwościach uczestnictwa w nich (w celu nawiązywania współpracy i wykorzystywania doświadczeń innych szkół, inspirowanie szkół i placówek do podejmowania działalności innowacyjnej),
- zamieszczanie artykułów autorstwa dyrektorów i nauczycieli (szkół i placówek) promujących dobre praktyki na łamach wydawanych przez kuratoria publikacji - biuletynów, kwartalników, miesięczników itp.

4.1.3. Promowanie wykorzystania ewaluacji w procesie doskonalenia jakości działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek

Promowanie wykorzystywania wyników ewaluacji zewnętrznej (szczególnie w kontekście stopnia spełnienia wymagań państwa):

- konferencje i narady dla dyrektorów szkół i placówek (np. konferencje wojewódzkie, konferencje regionalne,
- informacje na stronach internetowych kuratorium oświaty,
- szkolenia /spotkania o tematyce związanej z ewaluacją i obszarami badanymi podczas ewaluacji (w tym organizowane w ramach grantów),
- dystrybucja do szkół i placówek publikacji książkowych na temat ewaluacji,

- zamieszczanie w Biuletynie Oświata Mazowiecka artykułów dotyczących ewaluacji.

4.1.4. Organizowanie konferencji i narad w roku szkolnym 2012/2013 – wskazanie liczby konferencji i narad dla dyrektorów różnych typów szkół i rodzajów placówek (adresaci), zakresy tematyczne konferencji i narad.

Dane liczbowe:

Lp.	Zakres tematyczny	Liczba			Adresaci	Liczba uczestników
		konferencje	narady	inne formy szkoleń		
1.	Nadzór pedagogiczny	7	5		Dyrektorzy szkół i placówek oświatowych, przedstawiciele JST	3540
2.	Bezpieczeństwo w szkole	4			Dyrektorzy szkół i placówek oświatowych, nauczyciele, wychowawcy, studenci	860
3.	Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej	1			Dyrektorzy publicznych i niepublicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych	220
4.	Efekty działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek	1	1	4	Dyrektorzy szkół specjalnych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii i wychowawczych z terenu m.st. Warszawy, dyrektorzy szkół i placówek oświatowych, przedstawiciele JST	850
5.	Szkolnictwo zawodowe	1			Dyrektorzy szkół ponadgimnazjalnych	40
6.	Programy edukacyjne dla poszczególnych typów szkół i placówek	2			Dyrektorzy szkół, nauczyciele, przedstawiciele JST, szkolni koordynatorzy programów	430
Inne:						
7.	Obowiązki dyrektorów szkół/placówek i organów prowadzących w zakresie ochrony danych osobowych	1			Przedstawiciele organów prowadzących, dyrektorzy szkół i placówek – wszyscy	278

8.	Nowe uregulowania prawne w kształceniu ustawicznym	1			Dyrektorzy szkół dla dorosłych, publicznych i niepublicznych placówek kształcenia ustawicznego, placówek kształcenia praktycznego, ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego, placówek i ośrodków posiadających akredytację MKO, jak również organów prowadzących ewidencję szkół i placówek niepublicznych.	200
9.	Procesowe wspomaganie szkół i placówek	1			Przedstawiciele organów prowadzących, dyrektorzy szkół i placówek - wszyscy	350
10.	Dziecko wielojęzyczne i wielokulturowe w polskiej szkole	1			Dyrektorzy szkół, pedagodzy, nauczyciele, studenci, przedstawiciele organizacji pozarządowych, wizytatorzy.	200
11.	6-latek w szkole	2		1	Dyrektorzy szkół, nauczyciele, przedstawiciele JST, rodzice.	570
12.	Przeciwdziałanie nietolerancji wobec grup mniejszościowych oraz grup zagrożonych wykluczeniem	1			Dyrektorzy szkół, pedagodzy, nauczyciele, studenci, przedstawiciele organizacji pozarządowych, wizytatorzy, przedstawiciele administracji publicznej.	100
13.	Co nowego w oświacie? – doskonalenie nadzoru pedagogicznego		1		Przedstawiciele kościołów i związków wyznaniowych.	50
14.	Rok Korczaka / Rok Tuwima	2			Dyrektorzy szkół i placówek oświatowych	140
15.	Rola i kompetencje Rady Rodziców – aspekty prawne.	1		1	Dyrektorzy szkół	70
16.	„Wypoczynek dzieci i młodzieży”	1			Przedstawiciele instytucji pozarządowych	10

17.	„Rzecznik dyscyplinarny w świetle obowiązujących przepisów”	1			Dyrektorzy szkół i placówek, rzecznicy dyscyplinarni	335
-----	---	---	--	--	--	-----

Wnioski z organizowanych konferencji i narad dla dyrektorów szkół i placówek:

- 1) upowszechniać informacje na temat zmian w prawie oświatowym i zastosowania w praktyce obowiązujących przepisów,
- 2) kontynuować wspomaganie dyrektorów szkół i placówek w formie narad i konferencji z uwzględnieniem tematyki zgłaszanej przez adresatów,
- 3) zwiększyć liczbę spotkań szkoleniowo-informacyjnych oraz spotkań warsztatowych w grupach tematycznych,
- 4) uwzględnić w tematyce szkoleń dokumentowanie czynności nadzoru pedagogicznego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa oraz tworzenie prawa wewnętrznego i procedur w szkołach / placówkach.

4.2 Wnioski z działalności wspomagającej Kuratora Oświaty

- a) wynikające z działań podejmowanych w ramach wspomagania, wskazujące na potrzeby w zakresie:
  - planowania nadzoru pedagogicznego:
    1. systematyczne informowanie dyrektorów szkół o zmieniających się przepisach prawa,
    2. organizowanie konferencji i narad dla dyrektorów z podziałem na typy szkół,
    3. organizowanie konferencji ukierunkowanych na problemy wynikające z aktualnej polityki oświatowej z udziałem specjalistów.
  - wspomaganie pracy szkół i placówek:
    1. upowszechnienie wśród dyrektorów i nauczycieli informacji dotyczących pomocy psychologiczno-pedagogicznej w tym:
      - a) prawidłowości wydawania orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego,
      - b) realizacji przez dyrektorów zaleceń zawartych w orzeczeniach.
- b) dotyczące organizacji wspomagania:
  1. systematyczne organizowanie narad / konferencji we współpracy z JST i instytucjami wspierającymi oświatę,
  2. organizowanie różnorodnych form wspomagania dostosowanych do potrzeb poszczególnych typów szkół i rodzajów placówek,
- c) określające zakres wspomagania:
  1. dokumentowanie realizacji zadań z zakresu nadzoru pedagogicznego w szkole/placówce,
  2. zmiany w przepisach prawa oświatowego,
  3. planowanie i przeprowadzanie ewaluacji wewnętrznej z uwzględnieniem procedur.

Karol Semik

/-/

Mazowiecki Kurator Oświaty